

Astari Mecmuu No
19

صاپ
۳

٣٣٥ - حزیران - ۱

No: 61

ارائه همیه عمومیه در دنجی سعی طرفندی آمده به رفع نمر اولنر.

صحنه

علوم و فنون عسکریه :

۷۰	ملازم اول عمر لطفی	اردوه مساجه
۸۷	ارکان حرب یوز باشی محرومظاوم	سوالرینک یا یا مخابره سی
۹۱	ارکان حرب قائمقایی رفت	حرب عمومیه دول مختلفه طویلی
۹۹	یوز باشی این عالی	عسکری تاریخ و شیوه لری
۱۰۶	میر آلاتی و جب و حی	ادیبات عسکریه : مقتطفات از هریه

No:

استانبول - مطبوع عسکریه

۱۹۲۵

مکتبه علوم و فنون عسکریہ

امراهه حربیه عمومیه در دنجی شعبه طرفندہ آیده بـ دفعه نشر اولنور

مکتبه علوم و فنون عسکریہ

صحیفه

		علوم و فنون عسکریہ :
۷۵	ملازم اول عمر لطفی	اردوہ مسامحہ
۸۷	ارکان حرب یوز باشی محروم مظلوم	سواریںک یا یا خاربہ می
۹۱	ارکان حرب قائمقائی رفت	حرب عمومیہ دول مختلفہ طویلیزی
۹۹	یوز باشی امین عالی	عسکری تاریخ و شیوه لڑی
۱۰۶	میر آلای رجب و حی	ادیبات عسکریہ :
		متقطفات از هر یہ

~~9~~
~~1604~~

استانبول — مطبوع عسکریہ

۱۳۳۵

اردو ده مساحه

یک بر طاقم اصولار احداشی مجبور قیلان شو درت سنہ لک حرب ایچنده اردو من ده ده
بیق میسر او لان و موضع محارباتنده طوپھینک وظیفه سنی پاک چوق تسمیل ایدن طوپھی
مساحه (تشکیلاتی) حقدنه بر ایکی سوز سویلک ایستیورم؛ اویله ظن ایدرم که ضابط
قدا شلرمن برو چو قلری طوپھی مساحه نک اسمی ایشتمش فقط اونک مسالک
روظیفه سنی حقدنه هنوز بر فکر ایدینه مه مشلردر.

طوپھی مساحه قطعاتی؛ مساحه بزه حریک ایکنجه سنہ سی نہایتلرندہ آمانلردن
نقال ایتدی؛ آمانلرده تشکیل ایدیلو باردو ده وظیفه کورون مساحه قطعه لری ایکی دورلو
لوب بوناردن بری ضیا مساحه دیکری صدا مساحه قطعه سی نامنی آلیوردی. وظیفه لری
عنی نیسیم داخلنده چالیشه رق طوپھینک ایشنہ یارا یه بیله جک موادی [رصد، هدفلرک
تین و تیتی، خریطه احضاری، دشمن بطاریه چاپلرینک تیتی، طیاره فو طوغر افلرنده کی
اضع وهر خصوصده قوماندانلرہ یارا یه بیله جک معلوماتک خریطه یه نقلی، طوپھینک
ماحه انداختلری بی کو ستر پانور امیک فو طوغر افلر احضاری . . الخ] جمع ایمکدر.

بوناردن لک مهمی دشمن اراضی سنده موجود هدفلرک تیتی ایله خریطه یه نقلی
وطوپھی مساحه انداختنده مشترکاً رصد ویر مسیدر. نشان دائمه لری و دورین ایله کسدیرمه
اویله باشلایان مساحه تدریجیاً ترقی و تکامله تابع او له رق آمان طوپھی ایچون اوقدر
مکمل بر صفت معاونه اولمشدی که بوقطعه لرک کوردیکی وظیفه وجوده کتیردیکی خارقه
باه حیرت ویر : آمان طوپھی ایچون آرتق بواسطه ایله کشف ایدلامش بر خصم
بلاری سی، یقالان مامش بر کیزی طوب، امنیته آتش یمه مش بر سپر قسمی، طوپھینک
وزلی داخلنده تغیری ممکن او له میان بر ثابت بالون حتی دهاسی؛ او لجه آکلاشیله مهین
شمن مقصدی قلاماش کبی ایدی.

* *

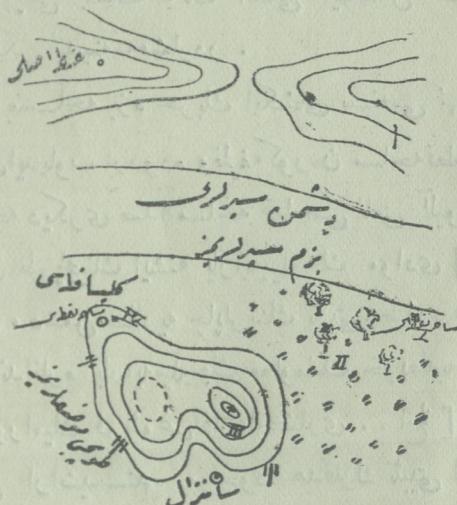
ضیا ایله مساحه؛ کوزله کورولسی قابل او لان هدفلرک تیتی تأمین ایدر.

هدفلرده [علو ویا دومانی کورولن بر طوپک موضی، طوپھیزک آتیلرینک هدفه
لرآ نقطه سقوط لری، دشمن ترصد نقاطی، اهمیتی سپر اقسامی، ماکنھی تھنک موافی

دشمن جبهه‌سی کریستنده کی قطعات و جبهه‌خانه‌نک سوقدنه مستعمل یولر، هلیوستا خباره
نقاطی، قطعاتک تجمعاکاهی، نابت بالون و آنفارلری، جبهه‌خانه‌لکلر، خلاصه کوروله‌بیان
مهم طوبجی هدفلری [ندن عبارتدر .]

آلات؛ عرض ایدیلن مهم هدف اقسامنک تثیتی ایچون مستعمل آلات ایکی
اولوب نشان داره‌سی [طوبجیلرده مستعمل نصف داره اولیوب بونلر نامدر]
وبطاریه دورینیدر .

نشان داره‌لری کیجه‌لری قولانیلور، علو و ضیاسی کوروله‌بیان هدفلرک تثیته یاره
بطاریه دورینلری، کوندوز لری کوزله کوروله‌بیان هدفلرله دومانلری کورولن هدفاری

[شکل - ۱]

تثیت ایچوندر . هر ایکی آلتک تقسیماتدن هر هانکی‌ری [صفر نقطه‌سی ویا هر هانکی
بر عددی] خط اصلی دینیلهن معین بر نقطه‌یه نظر آنایتدر .

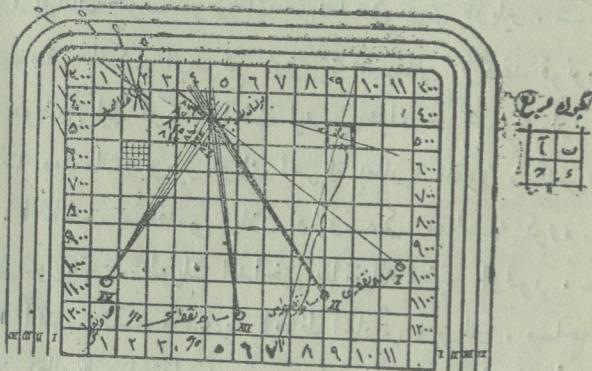
بو آلاتدن ماعدا هر مساحه نقطه‌سنده بر تلفون و برجیب ساعتی بولونور .

مساحه نقاطی؛ یوکسکجه، جبهه‌یه ناظر، طوبجی آتش منطقه‌سی صاروب
قاووایان ۳ الی ۷ ترصد نقطه‌لریدر . بو نقطه‌لر احواله و موقعه کوره تپه اوژرنده ،
یوکسک بر آغاج تپه‌سنده ، پیاده موضعی ایچنده ، بر دیوار اوژرنده ، ضمی چاردادقه ...
الخ بولونور و امکان یتدیکی قدر ماسکله نوب دشمن نظرندن کیزه‌نیر .

مساحه نقاطی تلفونه بر سانتال نقطه‌سننه مربوطدر . هر مساحه نقطه‌سنده بر کوچک
ضابط، بش نفر واوج تلفونجی بولونور، وظیفه‌لری کیجه و کوندوز مناویه ایله ترصددر .
سانتال، مساحه نقطه‌لری و طوبجی مواضع‌لره مناسبدار و ...

تجیزاتدن مصون بر محل اولهرق انتخاب اولنور . و هر مساحه نقطه سنه و کندی بطاریه لیزه تلفونله مر بوددر . تلفونلر ، سانترالدن سویلهن سوزلر هر مساحه نقطه سنده بردن ایشیدیله بیله جک برصودتده و ببط اولنور . (شکل — ۱)

پلان ؛ 50×50 متره ابعادنده خصوصی اعمال ایدلش بر تخته اولوب اوزرینه بیاض بر کاغد کچیرلشدرو . اوزری خریطه لردہ اولدینی کبی مر بعاته منقسم و کنارلرندہ مساحه نقاطی رنک و عدد نجھه چس چوره خانه لر اولوب بھری عائد اولدینی مساحه نقطه سنده کی آلتک تقسیماتی جنسندن [۶۴۰۰ ویا ۵۷۶۰] تقسیماتی حاویدرو . (شکل — ۲)

[شکل — ۲]

کندی طویحمزک مواضعی پلان اوزرینه طبق مساحه نقطه لری کبی کچیرلشدرو .
شکل ۲ ، مقیاس اکثريا $\frac{1}{500}$ در .

علو ویا دومانی کورولن بروطیک صورت تثییقی ؛
بسیط بر کسردرمه ؛ انداخت ایدن دشمن طوپنک علوی ویا دومانی کوره نبر مساحه
نقطه سی سانتراله خبر ویر . سانترال بتون مساحه نقطه لرینه کوروب کورمذکاری
صورار لااقل اوچ مساحه نقطه سی کوریور سه کسردرمه ایچون امر ویر و بتون سانترال
سانتراله کوره عیار ایدیلیر . هر مساحه نقطه سنده دورین ویا نشان داڑه سی باشندہ بولنان
کسردریجی کورون علو ویا دومانک وسطه نشان آلیر کسردردیکی آنده کی ساعت و دقیقه
و آلتک مشعرنده او قو دینی رقی [خط اصلی ایله هدف یعنده کی زاویه] تلفونجی یه
سویلر ، تلفونجی دفترنیه قید ایدر و سانتراله بیلدر و . سانتراله کی تلفونجی التدمه کی
سانتراله مخصوص دیکر بر دفتره مساحه نقطه لرینک صرمه سی ایله ساعت ورقله کی قید ایدر ،
سانتراله کی خیمه ز پلان اوزرینه آردیکو شفاف کاغد اوزرینه مساحه نقطه سیله ، کنارده

تقسیمات اوزرنده مساحه نقطه سنت بیلدیردیکی رقم ینئی وصل ایدر . و چیزکیلر اوزرینه بیلدیریان ساعت و دقیقه‌ی اشارت ایدر اوزرلرنده یازیلی اولان ساعتلره نظر آیدیکرینه الک یقین بولنان [۱ الی ۲ دقیقه] فرقی چیزکیلر نقطه نقاط علی‌یونی بولور ، مذکور نقطه دشمن طوب موقعیدر . اکر ببطاریه آتش ایدیورسه هر کورولن علو ویا دومان کسدیریلیر . دشمن‌ده بالطبع مهادیاً انداخت ایتدیکی ایچون هردفعه چیزیلن چیزکیلر بر حزم مه تشکیل ایدر . حزم‌ملک نقطه تلافیلری بطیریه موضعی اولور . شکل ۲ ، بطاریه داخلنده حزم‌ملک شکل‌نده آیری طوب موضع‌لری قولایله کوروله بیلیر .

طوب‌بجمزه انداخت ؛ بولنان طوب موضع‌ک مر بعده کی یری یازیلیر . شکل ۲ مثلا

[۵۹ ، ۸ ب] در . بو سفر يالکنر او مریع اوزرینه شفاف بر کاغد قونور . بولنان دشمن بطاریه ویا طوب موضعی ایله اوکا انداخت ایده بیله جک طوب‌بجمزه آراسی وصل اولنور . طوب‌جی قوماندانه معلومات ویریلیر اونک امریله بطاریه تلفون شبکسی واسطه‌سیله سانت‌الله ارتیاطه کلیر . انداخت مسافتی پلان اوزرنده کی مقیاسه کوره طوب‌بجمزه بیلدیریلیر . و آتش ایتمی سویله‌نیز . طوبک انداختی سانت‌الله اخبار اولنور ، سانت‌الله‌نده بتون مساحه نقطه‌لرینه « آتش ایتدی » دی یه ایقاظ اشارتی ویریلیر . مساحه نقطه‌لری اوچه کسدیردکلری دشمن بطاریه‌سی استقامته ترصد ایدرلر . مرمینک نقطه سقوط‌نده کی علو ویا دومانی کسدیرلر و سانت‌الله ، او قودقلری رقی سویلرلر . بودفعه طبقی دشمن طوبی کسدیریلیور کی مرمینک نقطه سقوطی پلان اوزرنده بولنور .

هدفه نظرآ [اوژون ، قیصه ، صاغ ، صول] نقطه سقوطک وضعیتی مقیاسه کوره متره جنسیندن طوب‌بجمزه بیلدیریلیر . طوب‌جی تصحیحاتی یا بهرق آتشه حاضر اوادیقی سانت‌الله بیلدیرر . بر منوال سابق دوام اولنور . نقطه سقوط‌هدف اوزرنده ظهور ایدنجه یعنی مسافه ویانله اوچ مری آتیلیر ، فرق ظهور ایدرسه وسطی آنلیر . و طوب‌بجمز طرفدن تصحیحات یا پیله‌ررق تأثیر انداختنه چیلیر .

هر انداختنده ترصد ، و تصحیحاتک طوب‌بجمزه سویلنمسی نهایت [۱ الی ۲] دقیقه دوام ایدر .

ضیا مساحه ایچون عرض ایتدکلرم خطوط اساسیه‌دن عبارت اولوب قالان قسم‌لر تفرعاته و مسلکه عائدر .

صدما مساحه ؛ صدا مساحه اصولنده اول صداحقنده بعض قوانینی هر ض ایده حکم ،

۱ — صدا ، منبع‌نده اعتباراً متعدد المکنر دائره‌لر شکل‌نده هر طرفه انتشار ایدر .

- ۲ — سرعت صد امسافه ایله تبدل ایتمز؛ هر جهته عین شرائط تحشیده عین سرعته و اصل اولور.
یالکز حرارت، روزکار، رطوبت بارو متنه تصمیق نک تبدیلیه سرعت صداده دیکشیر.
۳ — قوت صدا مسافه ایله تبدل ایدر.
۴ — صدا، انتشار نده انکاساتدن متاثر او لور.
بودرت ماده نک بهری صدا مساحده نظر اعتباره آتیر. بونلردن اک مهمی حرارت
ورو زکار در.

حرارت ایچون او بلجه حاضر لانمش جدولارده هر درجه حرارت ه نظرآ صدا سرعتی
یازلشدرو. عادی درجه حرارت ده صدا سرعتی ثانیه ده ۳۳۳ متره در.
روزکار تصحیحاتی ده حاضر لانمش جدوله نظرآ بر طرف ایدیلور. عرض ایتدیکم
مواد علی العموم، هر هانکی بر منبع صدایه نظرآ قانونلدر. حالبوکه دشمن طوپنک
صدایی ایکی قسمه آیریلیر، برصمی صدایی دیکری طوب صداسیدر.
طوب داخلنده باروت، اشتعال ایله غازه تحول ایدر و کوچوک بر بوشلغه صیقشمه سندن
حاصل او لان یو کسک بر تضییقله مرحی بی ناملودن طیشوریه فیرلاتیر. هوای خارجی ایله
وقوعه کلن ایلک مصادمه ده هوای نسیمی داخلنده حاصل او لان قالین، کشیف بر موجه
طوپنک فی مرکز اولمق او زره دائرآ مدار و عادی درجه حرارت ده ثانیه ده ۳۳۳ متره
سرعته انتشاره باشلار.

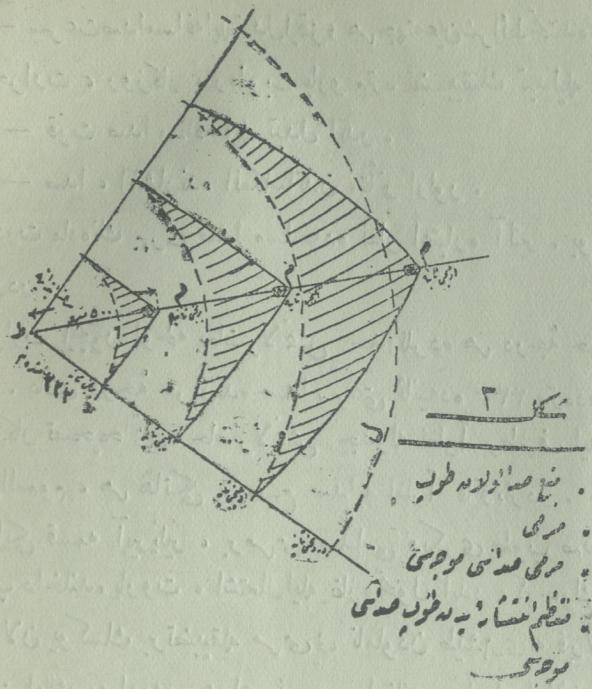
ایشته بو کشیف موجه، واصل اولدیانی قولاقرده بر انلاق حسنی ویر حابوک مرحمی
باتیق محركلی طوبلد [۵۰۰ - ۹۰۰] متره سرعت ابتداییه مالک اولدیغندن او جنده
کشیف بر موجه حاصل ایدر.

ایشته بوموجه نک قولاقرده ویر دیکی حس انلاق ده مرحمی صداسیدر. انداخت
میدانلرنده هدفك یقیننده بولنقطه مرحمی و طوب صدارینک تفریقی قابلدر.

پیاده تقسیکلرنده بوجال سرعت ابتداییه نک فضله او لمه سندن - ۸۳۰ متره - دها
قولایقله آ کلاشیله بیلور. جبهه ده سپر لرده کی پیاده لریز، قولاقرینک دیننده آجی بر
باطلامه ایشیدرلر و بر دوم دوم قورشوننک باطلادیغنه ذاهب او لورلر. فقط بو باطلامه
مرمینک حصوله کتیر دیکی صدادن باشقه برشی دکلدر. پیاده نفری بو باطلامه دن بر آز
صکره دیکر بر صدا ایشیدر که بوده تقسیک فنده حاصل او لان صدادن عبارتدر.

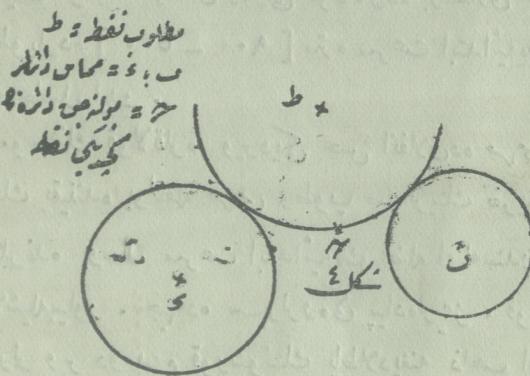
(شکل - ۳) صدا موجه لرینک مقطعي؟

بناءً عليه بو صداردن منتظمآ انتشار ایدن صدا، فنده حصوله کلوب دائرآ مدار
انتشار ایدن صدادر.

[شکل - ۳]

برای کی صد بینته کی بعضی از نازک بر فرق آنچه بخصوص صده معلم کیمسه لطر قدن آکلا شیله بیلور.

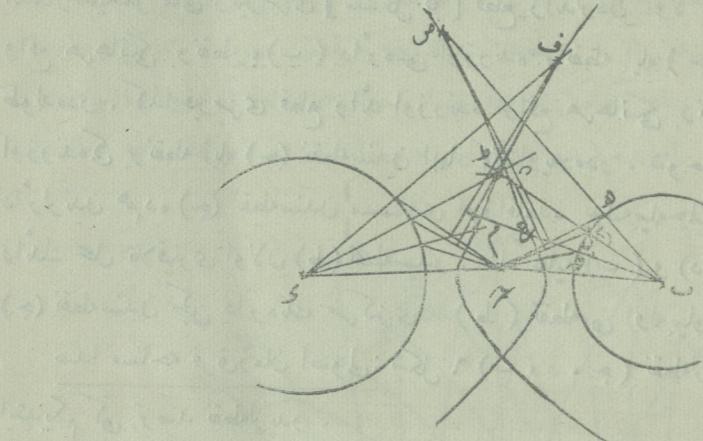
[شکل - ۴]

مقصدہ کی مردن اول صدا مساحہ اصولیتک مبدائی عرض ایده جکم کہ بوصوته
وہله نظر ده مشکل کوریلن مقصد دها قولایله ایضاً ایدلش او له جقدر .
برهندسہ دعوا سی ؛ بر حکیم یونانانینک ایجاد ایتدیکی بر هندسہ دعوا سی حل ایدم :
دعوی ؛ ایکی دائرہ یہ نماں اولان و بر نقطہ دن کچن بر دائرہ نک مرکزی بولق مطالو بدر .

خاطره:

شکل دها باشقه صورتله ترسیم ایدیله بیلیر سده مقصدنه خدمت ایتدیک جهته بو صورتله ترسیم ایدلدى.

شکل ۵ (ب ۲)، (۴ د) نقطه‌لری بینی وصل ایده‌م . بولق ایستدیکمز داره اولا (ب) داره‌سنه و (د) داره‌سنه هماسی اوله جق ثانیا (۴) نقطه‌سنندن کچه جک . ایدی ؛ (ب) داره‌ستک هرقنی (ب ۲) قطری رسم ایله استقامت اوزره اخراج ایده‌م و داره‌ی قطع ایتدیکی (ب) نقطه‌سیله (ج) نقطه‌سی بینی وصل ایده‌م .

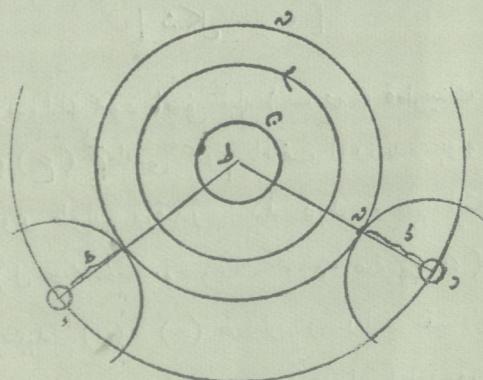

[۰ — شکل]

(ن) خط موصولک عمود ناصف ایله (ب) قطرینک تدید ایدیلن قسمی ع نقطه‌سنه تقاطع ایدر ؛ (ع) نقطه‌سی عمود ناصف اوژرنده بولوندیغی اچچون (ب) و (ج) نقطه‌لرندن مساوی طولده واقعدر . کذا دیگر ترسیم ایدیکمز ب ل قطرینک تدید ایدیلن قسمی ، (ل) (ج) خط موصولک عمود ناصفیله (ه) نقطه‌سنه تقاطع ایدر . و (ه) نقطه‌ی عینی سیبدن (ل) و (ج) نقطه‌لرندن ابعاد و متساویهده در . و عینی صورتله بولنان (ص) نقطه‌سی (ه) و (ج) نقطه‌لرندن مساوی اوزاقلقده در . عجیا بوراده (ع) (ه) ، (ص) نقطه‌لرنک محل هندسیمی نهدر ؟

قطع زائد تعریف ایدیلیر کن : « ثابت ایکی نقطه ایله ؛ او زرند واقع کافہ نقاطی
پیشکار فرق مسافه ، یکدیگرینه مساوی اولان بر منحنی در » دینیلیوز . بناءً علیه بوراده

(ب) و (ج) نقطه‌لری نتیجه ایکی نقطه و (ع، ه، ص) نقطه‌لری ده قطع زائد منحنی اوزرنده واقع بر نقطه فرض ایدرسه (ع، ه، ص) نقطه‌لریه (ب) و (ج) نتیجه ایکی آردستنده مسافه فضانیک (ب) دائره نصف قطرندن عبارت اولدینی کوریورز . بالطبع بر دائرة نك نصف قطر لری یکدیگرینه مساوی اولدیندن بونزده یکدیگرینه مساوی در . شوحالده (ع، ه، ص) نقطه‌لرینک محل هندسیلری برقطع زائددر . (د) دائرة سنتنده عین عملیه تکرار ایدیله رک الده ایدیلن (م، س، ف) نقطه‌لرینک محل هندسیلرینک قیرمزی ایله چیزیلن قطع زائندن عبارت اولدینی کورولور . الده ایتدیکمز مائی و قیرمزی [شکل ۵] قطع زائندلردن اولا مائی قطع زائد اوزرنده واقع هر هانکی بر نقطه ؛ (ب) دائرة مسی اوزرنده بر نقطه ایله (ج) نقطه‌سندن مساوی طولدهدر . کذا قیرمزی قطع زائد اوزرنده واقع هر هانکی بر نقطه ؛ (د) دائرة سندن اوزرنده کی بر نقطه ایله (ج) نقطه‌سندن ابعاد متساویهددر . شوحالده هم (ب)، هم (د) دائرة زنده هم ده (ج) نقطه‌سندن مساوی اوزاقلهده بولنه بیله جک بر نقطه ، بوایکی قطع زائدک محل تلاقلیری اولان (ط) نقطه‌سیدر . بتاء علیه (ب) و (د) دائرة سندن کمان اولوب (ج) نقطه‌سندن کمن دائرة نك مرکزی ده (ط) نقطه مسی اوله بیلوب مطلوب نتیجه اولور . صدا مساحه فرق زمان اصولی : شکل ۶ (ب، د، ج) نقطه‌لری ضیا مساحه ده عرض ایتدیکم کی ترصد نقطه‌لریدر .

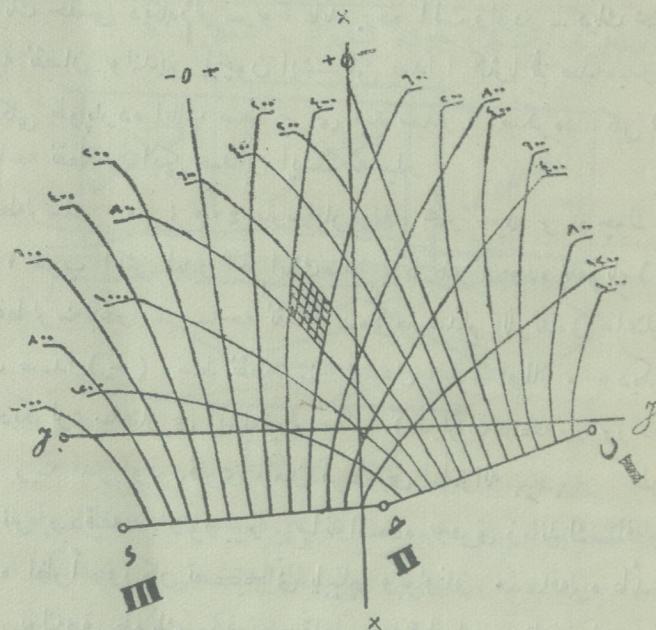

[شکل - ۶]

(ط) نقطه مسی ده تثیتی لازمکان ، تامیله مستور یالکن صداسی ایشیدیله بیلن بردشمن طوی اولسون دشمن (ط) طوبنی انداخت ایتدیکی زمان طوب صداسی (مرسی صداسی دکل ف صداسی) .

متعددالمرکز دائره‌لر شکل‌نده انتشار ایده. (ج، م، س) دائره‌لری صدا موجه‌لری اولسون.

صدا او لا بالفرض (ج) مساحه نقطه‌سننه واصل اولدینی زمان آننده (ج) متصرفی؛ (ب) و (د) مساحه نقطه‌لر نده الارنده (وقفه‌لی ساعتی) بولنان (ب) و (د) متصرلرینه ترتیاشه بروزیاتی اشارتی ویر، بونلرده ساعتلرینی ایشله‌تیر، طوب صداسی کندیلرینه واصل اولدینی زمان دور دورولر. بالطبع مساحه نقطه‌لرینک وضعیته نظرآ (س) و (د) نقطه‌لر ندن بهری ایکی مختلف ثانیه‌لله ایدرلر. (ب) نقطه‌سنک؛ کندیسنه ویربلن اشارته طوب صداسنک وصولی آندری آراسنده کی اوچدیکی (س) زمان فرقی، صدانک (م) نقطه‌سنندن (ب) نقطه‌سننه کائنجه یه قدر صرف ایتدیکی زماندر. [زمان فرقی] مسافه‌سی، او آنده کی درجه حرارتده سرعته نظرآ جدوشه بولونور. بومسافه نصف قطر اولق اوزره (ب) دائره‌سی (س) ایدیلیر. (د) مساحه نقطه‌سنک

[شکل - ۷]

بولدینی زمان فرقلیده (د) دائره‌سی رسم ایدیلیر. ایشته مسئله بوراده حکیم یونانیک هننسه دعواستی حلن باشقه برشی دکلدر. بناءً علیه (ب، ج) و (س) د) ثابت نقطه‌لرینه عائد قطع زائدلرک نقطه تلاقلیری مطلوب دائره‌نک مرکزی پعنی صدامنی اولان طوبک دوغرودن دوغری یه فیندر.

و هله او لاده قاریشیق و مشکل کورونان بواسوں غایت بسیط اشمشدر . هیچ بزمان
فرق زمان دائره لری چیزوب هردفه آیریجه قطع زائد آرامغه لزوم یوقدر ،
مساچه قطعه سنک سانترا لنده مساچه نقطه لری پلان او زوینه غایت دقیق او لموق
کچیرلد کدن صکره درت ساعت ایچنده دیکر قولای ترسیمات اصولیه هر ایکیوز متراک
فرق زمان ایچون (ب) و (د) مساچه نقطه لریه عائد قطع زائدر چیزیلر . هر قطع زائد
او زوینه فرق زمان لره عائد مسافه لر یازیلر و پلان حاضر لامش او لور . شکل - ۷

مساچه نقطه لری ؟ ضیا مساچه : کیلرک عینی در . هر نقطه ده مقدمه عرض ایدیل
اشیخاص و درت وقهه لی ساعت ، وسطده کی نقطه ده فضله او له ق بروزیلی آلتی
بولونور .

صدا مساچه ایله بسیط بر طوب موقعنک کشفي ؛ دشمن انداخته باشلا دینی زمان
مساچه نقطه لری سانترا له معلومات ویرول .

اولا ضدانک جنسی دیکله دلر - بوکا عائد برده آلت وارددر - دیک محركی طوب لرده
سرعت ابتداییه نقطان بولندینی ایچون ایشیدیلن صدا ۱ کثیرا فم صداسیدر .
یاتیق محركی طوب لرده ایلک صدا مرگی صداسیدر ، صکره ده کان فم صداسیدر .
مع ما فیه هر مساچه نقطه سی ایکی صدایی ایشتمه یه بیلر .

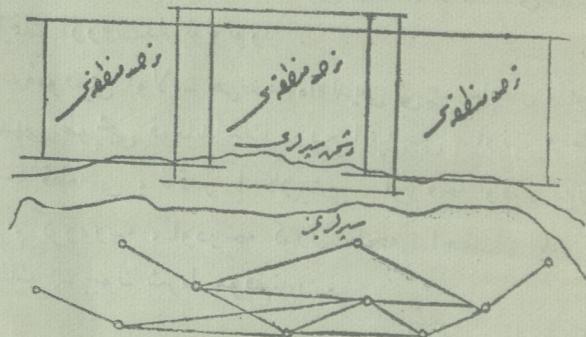
مساچه نقطه لرینک ۳۰۰ : ۴۰۰ متره ایلریستنده مخبر نامیله بر کوچوک ضابط ویا ای
بر تفر بولونور ؛ طوب آتش ایدر ایتمز ایلک صدا بوکا کلیر ؛ بوده تلفونه (آتش ایندی)
دی یه مساچه نقطه لریه با غیره . مساچه نقطه لرندہ کی متصدیل اللرندہ کی ساعتلره داور اینرلر ،
بکارلر . ایلک صدا (ح) وسط نقطه سنه واصل او لور اولماز ، بودیکلریه ویزیلی
اشارتی ویرد . دیکلری ساعتلری ایشله تیولر . صدا کندیلریه کاتیجه برو برو دور ده رورلر ؛
ثانیه نک یوزده بربیه قدر او قودقلری زمان فرق لری سانترا له بیلرلر . طوبک انداختنی
متتعاقب بتوں بولنلر بر دیقیمه او لور بیت . سانترا لدده بوفرق زمان لرک مسافه لری بولونور کن
حاضر جدول لر نظراً روز کار تصحیح حاتی یا پیلر و بولونان مسافه لره عائد قطع زائدرک
تقاطع نقطه لری بولندرق طوبک موقعي چیقار ، بعملیات بر قاج دفعه تکرار ایدیلر .
الدہ ایدیلن نقطه لرک اک زیاده جتمع کشیف بولندری محل طوبک مو ضعیدر .

تمامیله مستور ، کشف او لو نمش بر بطریه ایه انداخت ؛ یا ارتفاع شکست پیلانی دینیلن
خصوصی بپلان ویا خود ینه فرق زمان ا سولیمدد . ارتفاع شکست پلانی ایه انداخت
یا په بیلمک ایچون الدہ مکمل منحنیلی و دشمن اراضیسی داخلنده کی ارتفاعات یازیلی بر
خریطه یه لزوم وارددر .

احترافي شرائبلار آتيله، ق ضيا مساحه‌ده کي افقی پلان ايله كىديرلىكى كي بطرىه دور يىنلىلەر ارتفاع شكسىتلەرde بولونور. اوچ درت دفعه انداختك تكرارى ايله نقطه شكسىت و سطى تعين الونور. هدفك ارتفاعنەر نقطه شكسىتلەر نظرآ بىلدۈشكىت بولنهرق او نسبىتىدە مسافه تىقىصى ايله مصادمهلى ايله تائىيره كېرىلىر. صدا مساحە ايله انداختىدە قطع زائىد پلانى يىرينىه اوىدىن فرقىلەجە (قطرى پلان) دىينىلەن دېكىر بولان قولانىلىر. طبى ضيا مساحەدە اولدىنى كي بورا دەدە غايىت قولايقلە فرق زماڭلاره نظرآ نقطە سقوطلىك ھدفه نظرآ وضعىتلەر بولونور. و طوبىخىزە قىصە بىزمان ئظرفندە تصحىحات ويرىلەبلىر.

مىسىك ئائىد اولان بو كى خصوصىتىدە ويرىلە جىڭ اىضاحتات پاك چوق ايسەددە مقصد خارجىنەدر. و ظن ايدرم؛ ضابط ارقداشلىرم شورا يە قدركى معروضـ ئامىن مساحە قطعاڭتىك و سائىط اساسىيەسى حىقىنە خېردار اولدىلىر. ضيا و صدا مساحە قطعەلىرى جىبىدە

مجىمعاً مساحە نقطەلىرىلە بىر شىبكە وجودە كىتىرلە. شكل - ۸

[۸]

راپورلىنى كشفياتى بىرلىرىنە، منطقە طوپچى قوماندانلىرىنە، طيارە قوماندانلىرىنە. اخ كوندرىرلە. صدا ايله بولان مستور مواضعىك پلان مىرىبى اىچىنەدە كى اراضىنىڭ طيارە واسطەسىلە فتوغرافىسى آلدیرتىلىر. فتوغراف روزه كسىيون ايله بىولتىلىر. فو طوغراف اوزرىنەدە موضع بولونور؛ بىخصوـ دەايلىرىدە كى پىادە حاطلىرىنىڭ راپورلىرى، جاسوسلىك استخاراتى، كشفياتى اكال اىچىون اهمال ايدىلەز. مىرى پارچەلىرى طوپلانەرق بىر موزە تشکىل اولىنور و چاپلىرى تعين ايدىلەرك دشمنك بىزە قارشى استعمال اىتىدىكى اسلحەسى حىقىنە بىر فىكى حاصل ايدىلىر.

حال حاضر محارباتىنە ھجوملار داڭما مانع آتشلىرىلە قارشىلا نىقدەدر. بىر منطقەدىن

ھبوم ایمک ایستدیکمزی دشمن آکلايەحق او لودسە او رادەکی طوچیسنى تضییف و تکیشیف ایدر .

مساھە قطعاتنىك ویرەجى راپورلرده هر آن موضعە داخل اولقىدە بولوان بطاريەلرک عددى آکلاشىلەبىلەر بنا ئەعليه دشمن بو منطقەدە فضلىه جىھانىدە ادخار ايدىرسە كە جىھە كىرىسنەدە كى يوللارك فعالىتىدىن ، قوللارك حر كاتىندن آکلاشىلەبىلەر - مطلق ھبوم مقصىدمىز آكلامشىدر . شو حالدە ھبوم ايمىزدىن اول يايىلەحق ايش دشمن مانع آتشى حاضرلىقى بر طرف ايمىكدر . مساھە قطعاتى ترصدىلە بوبطارىلەر اسکات ايدىلەرك ھبومە قالقىلەر . عكىس حالدە مەدھىش برمانع آتشى قارشىسىنە ھبوم بېھودە ضایعات ويرمڭىز . اصول حربىك فنه توأم يورودىكى شوعىصردە ، يوقارىيدە وظيفە اساسىسىنى پك مختصر و بىمەل او لهرق عرض ايتدىكم مساھە جىلىق بزدە پك زىادە توسعە محتاجىدر . بر فرقە طوچىسى مطلق صورتىدە برماساھە قطعە سەنە مالك او ملىيدر .

امىد ايدرم كە بىتون طوچىي اركان و ضابطاني ، يىنه طوچىلەرک موفىقىت اساسلىقى حاضرلەن شو صنف مساھە يە لزومى بولان اهمىتى ويرلەر واوكا اىكى الله صارىلەرق توسع و انکشافى تأمين ايمك ارزۇسىنە بولونورلە .

مساھەنىڭ درجه موقفيتى او لا - هر صنفده او لىدىنى كى - ضابطان و افرادىنىك سوپەمى ؛ ثانىا ، مىريوط او لىدىنى طوچىي قوماندانىنڭ درىيع ايمىه جىكى معاونت و مظاھەر تىلە مېسۋطا متناسبىدر . بر مساھە قطعەسى ؟ نەقدىر آكلايىشلى ، او لىقىجە او قور ويمازار افرادە مالك او لور و نەقدىر ياردىم كۈرورسە ، او درجه كۆزىل نېيجهلەر احضار ايدر ؛ احضار ايتدىكى اساسلارده ، طوچىنىڭ اڭ بىيوك شرط موقفيتىدر .

طوچىي مساھە مكتىي ياورى

ملازم اول

عمر لطفى

سوارینک یا یا مخاربہ سی

حرب عمومی ده سواری یه بر چوک یا یا مخاربہ وظیفه لری تحمیل ایدلدی و سواری بو وظیفه لرنده پیاده کی موقیت کو ستردی . سوارینک بو طرز استخدامی یکی بشی او لیوب سواری تعلیمنامه سنه توافق ایتمکده در . المیزده کی سواری تعلیمنامه سنه مخاربہ قسمنده سوارینک یا یا مخاربہ وظیفه لرندن باحث مواد وارد در . سینا جبهه سندۀ جریان ایدن مخارباتنه سوارینک بو طرز استخدامی کو سترن بعض مخاربہ لرله تعلیمنامه ده بونلره تماش ایدن ماده لری ذکر ایده جک :

سیدا چولنده ۱۱ / کانون اول / ۳۲ تاریخنده (مغضبه) و ۲۷ / کانون اول / ۳۲ تاریخنده (رفح) نام موقعلده و قوعه کلن و انکلیز لرک موقیته نتیجه لتن مخاربہ لردۀ انکلیز لر بومو اقعه فارشی پیاده لرینی جبهه دن و سواری لرینی مخاربہ میدانشدن او زاقلردن طولاش دیرمۀ صورتیه بومو قلعک آرقه لرینه سوق ایدوک مدافعینی محاصره ایتدیلر و سواری لری یا یا اوله رق پیاده لریله تعرضه اشتراك و آرقه دن هبوم ایمک صورتیه مخاربہ لرک قزانلسنده مؤثر اولدیلر . تعلیمنامه نک ۴۵۷ نجی ماده سنه ایکنچی جمله سی [سواری سریع الحکم اولیسی سایه سندۀ دشمن آتشی آتشنده کی منطقه خارجندن طولاشه رق تعرضه مساعد بر اراضی ده ایتمکه ومدافعن طرف دن مانع ایچون بر کونا تدایر اتخاذ او لمندن قوتیک بعض اقسامی دشمنی قوشاننۀ مقددر در] دیور . ۲۶ / مارت / ۳۳ تاریخنده انکلیز لر (غزه) یه تعرض ایتدیلر . غزه نک یکرمی بش کیلو متۀ قدر شمال شرقی سندۀ (جامه) کوبی جوارنده بولنان او چنچی پیاده فرقه من غزه یی تقویه ایچون امر الدي . فرقه او کله دن صوکره ساعت در تده (هوچ) کوینه یاقلاشدیفی زمان کویک جنوب صرتلرندۀ طوپ یی وما کنھلی تفکلر له تقویه ایدلش یا یا جنکه این انکلیز سواری سنه مقاومتنه معروض قالدی . دشمن سواری سنه اشترا کدن منع ایتدی . تعلیمنامه نک تعرضه محبور ایتدی و فرقه یی او کون میدان مخاربہ سنه اشترا کدن منع ایتدی . تعلیمنامه نک ۴۹۹ نجی ماده سی [طوپ یی و مترالیوزلر سواری یه دها او زاق مسافه لرده یورومکده او لان صوف مختلفه دن مرکب دشمن قوللرینه یرنده آلیقویه حق و قسمآ یا یله اجراسنۀ محبور ایده جک صورتیه تأثیر ایده بیلمک قابلیتی بخش ایدو]
فلسطین جبهه سندۀ ۲۶ / کانون اول / ۳۳ کیچه سی انکلیز لر (عوجه نهری) کریسنده

موضعده بولنان یکرمی ایکننجی قول اردونک صاغ جناحنه تعرض ایتدیلر . انکلیز
تعرضلر نده موفق اولدیلر وجہه یارلدی . حاصل اولان بوشلق احتیاطده بولنان برنجی
فافقاں سواری لواسنک جبھه یه سورولسیله قیادلدی .

تعلیمنامه نک ۵۲۵ نجی مادھسی [منسوب اولدیغی اردونک محار به خطی کریسنده
اخذ ایتمش اولدیغی موضعدن اردو سواریسی جبھه ہجوملریله محار به بحراتی ازالہ یه یاردم
ایتمکه مقندر بولنور]

سکنزنجی اردونک صاغ جناحی فالیق نھری کریسنه آلنديغی وقت بدایته برنجی
فافقاں سواری لواسی صاغ جناحده موضعده استخدام ایدلدی . کذا اوچنجی سواری
فرقمی سسکنزنجی اردو ایله یدنجی اردو آرم سنده موضعده قوللاندی . و پیاده کی
ایفای خدمت ایتدیلر .

برنجی (سلط) محار به سی ایله ایکننجی (سلط) محار به سندہ کرک انکلیز لر کرک بز
سواری ییا محار به ده استخدام ایتك . سوارینک سرعتنده استفاده ایدلدی . اوچنجی
سواری فرقہ سی شریعه نک غربنندن سرعتله شرقنہ نقل ایدرک محار به بحراتی ازالہ
یاردم ایدلی .

۳۰ / نیسان ۱۳۳۴ کونی انکلیز لر کرپیاده و تقریباً ایکی بحق سواری فرقہ سیله
شریعه نھری شرقنده کی دردنجی اردو قوتلرینه قارشی اجرا ایتدکاری تعرضده قوتلرینک
قسم اعظمی نھرک شرقنده کی طاغ کیدلر نده بولنان سکنزنجی قول اردو وجہه سنہ وسلطه قارشی
سوق ایتشلر دی . شہالدن شریعه وادیسی تعقیباً کان عثمانی قوتلرینه قارشی بولنیردقی
ضعیف قوتلرک مغلوب اولسی اوڑیسی سکنزنجی قول اردو صول جناحی قارشو سنده
محار بیه کیرمیان قوتلر ندن و شریعه کو بریسنده بولنیردقی احتیاطلر ندن تقریباً برسواری
فرقہ سی قدر قوت طوپلایه درق بونلری غایت سریع بر یورو یشله شہالدن کان قوتلری
قارشو سنہ کوندر مشسلر و بوسسوواری فرقہ سی پیاده کی قوللانہ درق تعرضمزی توفیق
ایتشلر در . بوراده سوارینک سرعتی بناء علیه و قتیله یتشمش اولسی سایہ سنده شمال و جنوب
جبھہ لریز آرم سنده اولدیغه بر آرم لق قالمش دی کہ اثنای رجعته سلطنه التجا ایدن تقریباً
بس انکلیز سسوواری لواسنک سہولتله چکلمسی تامین ایدیله بیلکی کی ایکی جبھہ مزی
بکدیکرینه طوغری دن طوغری یه معاونتدن منع ایتشلر .

تعلیمنامه نک ۵۲۶ نجی مادہ سی [اردو سواری سی متھر کلکی سایہ سندھ آئش قوتی
انتظار اولینیان بر مخلدہ صرف ایمکہ فرصت بولہ بیلیر ۔]
بالادہ کی ایضاً حاذن اکلاشدینی وجہلہ کرکھرا ، کرکھ موضع مخاباتندہ سواریدن
پیادہ کی خدمت طلب ایدلہ کدھدر ۔ بناءً علیہ آتیاً سوارینک یا یا مخابہ ایچون اہمیتله
و بر پیادہ نفری کی یتشدیر لسی ایجاد ایمکدھدر ۔
یوقاریدہ بیان ایدلہ کی وجہلہ سوارینک بوطرز استخدامی یک برٹی او لمیوب
سواری تعلیمنامہ سندھ توافق ایمکدھدر ۔

فقط اسکی خاطراتہ مربوطیت طولاً یسیلہ سواری تعلیمنامہ سندھ بعض ضعیف و متعدد
مادہ لر موجود در کہ شمدی یہ قادر سوارینک یا یا مخابہ خصوصنده اساسی برصورتہ
یتشدیر لسندھ مانع اولش سوارینک یا یا مخابہ سی صورت عمومیہ اشغال مخابہ سی ماہیندہ
تلقی ایدلہ کلشدہ ۔ ایشہ صوک حرب بولتیا نہ سد چکمش سوارینک یا یا مخابہ دہ کی
قابلیتی انکشاف ایتدریز مشرد ۔ مثلاً تعلیمنامہ نک ۳۸۹ نجی مادہ سی [سواری صنفت
باشیجہ حربی آتلی اولہ رق مخابہ ایتسرد ۔] و ۳۹۰ نجی مادہ سی [سواری اسلحہ ناریہ سی
سایہ سندھ یا یا مخابہ یہ دخی مقندردر ۔] دیبور ۔ بوصورتہ آتلی مخابہ یی یا یا مخابہ یہ
تقدیم ایدیسور ۔ بوسیلہ سواری صنفت وقت حضر مساعیسی هان کاملًا آتلی تعلم
و تربیہ یہ حصر ایدلیلر یا یا جنکہ ایکنیجی درجہ دہ اہمیت ویریلیر ۔ حالبکہ سوارینک
حربی ہم آتلی وہم دہ یا یا اولہ رق مخابہ ایتسرد ۔ وضعیت ہانکی طرز مخابہ یی ایجاد
ایتدریزیور سہ اوصورتہ حرکت ایدر ۔ بناءً علیہ سواری بوایکی نوع مخابہ یہ کورہ تعلم
و تربیہ ایدلیلیدر ۔ حتی بوكون سوارینک یا یا مخابہ وظیفہ یی آتلی مخابہ وظیفہ سندھ
دھا زیادہ در ۔

تعلیمنامہ نک ۸۲ نجی مادہ سی [وقت و وسائل موجود ایسہ موضع تقویہ و تحکیم
اوٹہ بیلیر ۔ بونک ایچون اک بسیط تدابیر ایلہ اکتفا ایدلیلیدر ۔ مثلاً فلنٹھ مسندلری
و بازیقاد و امثالی موانع مختلفہ و ممکنسہ خفیف آوجی خندکلری کی الخ ۰۰۰۰۰ دیبور ۔
بومادہ سواری یہ یاریم تدابیر لر کوستیزیور و وظیفہ سندھ جدیتی حقنده شہہ القا ایدیسور ۔
وظیفہ و مقصد نیی امر ایدیزیور سہ اوصورتہ حرکت اوٹور ۔ اکر مقصد دشمنی بر مدت
ایچون اشغال ایسہ بو اولہ بیلیر ۔ فقط وظیفہ جدی بر مدافعتی امر ایدیزیور سہ وقت وارسہ

بتون وسائلی موجوده ایله موضعک تحکیمی ایجاد ایدر . صوکره تعییننامه نز ۴۵۳ نجی
ماده‌سی [اکر سواری دشمنی کندی قوتیله سلاحی حقدنه اغفال ایته که موفق او له بیپرسه
مقصد حرب دها قولایله استحصال او تور] دیبور . دشمنی اغفال ایده بیمسی ایچون
جدی تدابیر اتخاذ ایتمی ایجاد ایدر . یوقسه یوقاریده کی ماددهه بیان او لندینی وجهه
یاریم تدبیرلره اکتفا ایدرسه دشمنی - یالکنز حیوانلرخی کروست رمامکله - اغفال ایده من ،
سلاحی امنیته قولالانفعه مقتدر بر سوارینک پیاده دن فرقی او له من . سوارینک بو خصوصده کی
امنیت و اعتمادی خی انسکراف ایتدیر ماش لازم در . بوده کندیسندن بکله نن وظیفه کوره
یتشدیر لملکله قابل استحصالدر .

— مابعدی وار —

ارکان حرب یوز باشی

محرم مظلوم

حرب عمومی میده دول مختلفه طوپچیلری

[حرب عمومی اثنا سنه آمان رجال عسکریه سی طرقدن طوپچیله داير نشر ایدیلان
مختلف مقاماتدن استفاده ایدیله رک جمع و تلفیق ایدیلشدر .]

۱۸۷۱ سفر نده صرا طوپچینك بالخاصه نتیجه قطعیه محلان نده موقفیتله
محاربه يه اشتراك و آغير طوپچینك ايسه انداخته کي صحت اصابت و قوه تخریبیه سی نقطه
نظرندن ایفا ایتدیکی خدمات، عالم عسکریه پك زیاده مظہر تقدیر و تحسین اولدیغندن
محاربات متعاقبده دخنی بو صنفلرک دها زیاده ترقی و تکامل کوستره جکلاری اميد و تصور
ایملکدنه ایدی. کچن عصرک صوکنده و بوعصرک بدایتنه طوپلرده سریع آتش اجراسی
تامین ایدن تریانک اختراعی و دومانسز باروتک قبولی و طقی آچیق، و اضعده اولدیغی کی
مستور مواضعدن دخنی عین فوائد تامین ایدلک اوژره اندیرکت انداختی ایچون نشان
تریانک تکاملی، اوژون منزالی و تأثیرلی شرپل مسکتلری و دانلرده سرت پار الامه
باروتی قوللائق صورتیله صرمیات قوه نفوذیه و تأثیرانک تزییدی و مکمل دورینلر
استعمالی صورتیله طوپجی صنفی فوق العاده مظہر تکامل و ترقی اولشدر . بو اختراعات،
ایوانایم و تربیه کورمش و کافی مقدارده جیخانه ایله تجهیز ایدلش اولان طوپچینك
محاربات آتیده غایت مهم خدمات ایفا ایده جکی ظنی حاصل ایلشدری. حالبکه ۷۰ سفریخی
متعقب ظهور ایدن محاربات بو اميد و تصوری تأیید ایتماشدر . زیرا ۲۸/۱۸۷۷ عنانی
روس محاربہ سنه روس پیاده سنه ترک مواضعنه قارشی تعرضی طوپجی احضاره و مواضع
مذکوره ی هجومه مساعد بر حاله قویمه موفق اوله مدي . ۱۹۰۵/۱۹۰۴ روس/ژاپون
محاربہ سنه دخنی طوپجی کنديسته ترتب ایدن وظائفی ایفایه مقتدر اولدیغی کوستردی.
پك آز زمان صوکره بو عدم موقفیت اسبابی، طوپجی صنفلک حد ذاتنده اولیوب حصن
مذکورک خطالی صورتده استخدام ایدلساندن ایلری کلدیکی آکلاشدی . روسلر پلو نده
پیاده ایله تعرضه قالدیغی زمان سپلرده بولنان مدانعینی طوپجی آتش آتشنده بولنديره جنی
بوبلرک آتش خطنده بولنسنه مانع ایده جکلاری يرده ترك مواضعنت تخریبینه تشبث
ایتشلدري. کرک پلو نده و کرکسه روس - ژاپون محاربہ سنه طوپجی صنفی پیاده نک آزو
ومطالی و پیاده ایله مشترکاً محارباتک صفحاتی اوژرینه اجرای تائیدن عبارت اولان

وظیفه‌های مهمنه ایفا ایده‌مامشدر . روس طوپچیسی پک بیوک مسافت‌ده دشمن بولندی‌بی محله‌
آتش ایمک صورتیله بوده جیخانه اسر افدن بشقه بر شی یا پامشدر . ژاپونلرده ایسه
طوپچی صنفدن انتظار او لنان خدماتک حصول پذیر اولامامی طوپچی مالزه‌سنک
رسملر ککندن قیمتچه کری بولنسنند نشأت ایتشدر . بونک تیجه‌می
اوله‌رق زاپون بطریه‌لری، دها زیاده متزللی اولان روس بطریه‌لرینک احترافی شرابنل
مسافه‌سنده آنچق مصادمه‌لی دانه ایله مقابله ایده‌بی‌لمشلدرد . ایمک پیاده خط‌دن پک اوزاق
مسافه‌لرده قالان بطریه‌لرله پیاده آره‌سنده ارتباط‌تأمين ایدیله‌مامش و پیاده هیچ بر صورتله
طوپچی طرف‌دن مظہر حمایه و معاونت اوله‌مامشدر .

بالقان حربنده ایسه طوپچی صنفنده یکی تریقاتک تطیقنه انتظار ایدیلای‌وردی . بو
حربده محارب اردولرک کافه‌سنده صوک سیستم و همان عین قیمتده طوپلر موجوددی . بلغار
طوپچیلری حربک ابتدارنده پیاده‌یه مؤثر رصووتده معاونت ایمک ایچون پیاده‌نک یانی باشه
قدر یاقلاشوب طوب ایندیرمکدن صاقه‌دادیلر مؤخرآ دها کریده طوب ایندیرمکه برابر
هان منحصرآ مستور موضعه کریدیلر اکثريا اراضی الجائیله انداخت متزلنک اک صوک
حدودنده قالوب پیاده‌ی کاف درجه‌ده حمایه ایده‌مدیلر . عئانلی بطریه‌لری هان مستور
موضی ترجیح ایدیلر . حقیقةً مستور طوران طوپچینک آتش آلتنه آلتی هان داما
بی سود جیخانه اسزا‌فدن بشقه بر شیه یرامیوردی . یان طرف‌لردن ترصد اجراسی ایسه
جهه‌لرک امتدادی حسیله غیر ممکن ایدی . طیاره‌لر موجود دکلی . ترصدی قابل اولان
موضع‌لرده کی بطریه‌لر فارشی ده اکثريا آز تأثیر استحصلال او‌ندی . بونک سبی‌ده هان
بتوون طوپچیلرک ستره‌لر ایچنده بولنسنند و قالقانلرله محفوظ اویلسنند ایلری کلکنده ایدی .
بویله مستور بطریه‌لره قارشی دانه‌نک تأثیری ایسه – آز مقدارده موجود اولان اویوس
بطریه‌لرینک کی بیله – طوپراق ستره‌لر حسیله فوق العاده تناقص ایتشدی . بر جوق عثمانی
بطریه‌لری دشمن طرف‌دن پک اساسی بر صووتده و مصادمه‌لی و احترافی ایله آتش آتشه
آن‌دققلری حالده محاربه‌دن خارج قلنمه‌ماشند . بو سبیله ایکی طرف‌دن هیچ بری حصم
طوپچیسی ازه‌مدی . حتی اکثريا بوكا تشبیت بیله ایدیلر . پک آز مستنالردن صرقتظر
ایدیلورسه بطریه‌لر باشلوچه دشمن پیاده‌سی دوکیورلرده . پیاده‌نک بالخاصه تعرضده
ویردیکی تلفاتک اسبابی ده بوندن نشأت ایدیبوردی . صمرا طوپچی دشمن طوپچی آتشی
صوصدیره‌بی‌لمش اولسه ایدی ، بو تلفاتک دها آز اوله‌جنی و تعرض‌لرک ده‌هاؤز اوله‌جنی
طیبی ایدی . بوندن دولاییدرکه بالقان حربنه اشتراك ایدن اردولر غایت مؤثر مرمی
و اویون متزللی طوپلرک وجودینه لزوم کوستردیلر .

حرب عمومیده طوپھینک ایفا ایستدیکی خدماته کانجه : بو حربه اشتراك ایدن اردولر انکلترة ، فرانسه ، بلچیقا ، روسیه ، ایتالیا ، ژاپونیا طوپھیلرینک تشکیلات و ایفا ایستدیکی خدماتدن مختصرآ بحث و حکومات مذکوره طوپھیلری حقنده مطالعات عمومیه دورمیان اوپونه جقدر .

طوپھی تشکیلاتی صورت عمومیده صحرا محارباتی و مستحکم دشمن مواضعه تعرض اساساتی نظر اعتباره آنهرق یادلشدر .

۱۹۱۴ سنه سندن اعتبار امحاربه ، عموم جبهه لرده موضع محارباتی شکانی اکتساب اپتدیکی زمان عموم دولتلر طوپھی قوتیک بر قات دها تزییدینه لزوم کورمشرلر و بونک ایچون بتون اسکی ویکی مازمه دن استفاده ایله احتیاج نسبتنده بکی طوپھی جزو تامیری وجوده کتیر مشرلدر . حرب عمومی بدایتنده قطعه آنده صحرا محارباتی ایچون صحرا و آغیر طوپھی می موجود ایدی . بوندن ماعدا محدود مقدارده جبل بطریلری ایله محاربات هواییه ایچون ده طوپلر بولنیوردی . جبل طوپلری یالکنر قارپاتلرده و قافقاسیاده کی محارباتنده واستعمالدن ساقط قلان صحرا طوپلری اکمال خصوصنده استعمال ایدلای . هننقدر صوکزمانلرده مترللری تزید ایدلسنه رغماً جبل طوپلری محدود محلارده استعمال ایدلشدر .

محاربات هواییه ایچون مقتضی طوپلر حرب عمومیدن اول محدود مقدارده نظر اعتباره آتش و فقط بالآخر دمحارب اردولرده ، بالخاصه انکلتزه ده عددی پك زیاده تکنیر او نمشددر . صحرا طوپھیسی ، یا بتوون فرقه لره تقسیم ایدلش ویاخود بر قسمی فرانسده و ایتالیاده اولدینی کی قول اردو قومانداننک امری آتشنده قول اردو طوپھیسی نامی تختنده بولنیوردی . یالکنر ژاپونیاده مسنتنا اولهرق ، احتیاجه کوره منفرد اردولرک طوپھی قوتی تقویه خصوصنده استخدام ایدلک اوزره ، بهری ایکی آلایدن مرکب او جلو طوپھی قوقی فرقه لردن خارج بولنیوردی . حرب عمومیده صحرا محارباتنک قیصه مدت دوام ایتسی حسیله قول اردو طوپھیسی نامیله بولیله بر تشکیلاتک نه درجه فوائد و محسناتی موجب اولدینی ایجه تین ایده مشرلدر . آنچق صحرا طوپھیسنک کافه سی فرقه لره تقسیم ایتمکله طوپھینک بتوون قوت مخلنه خط حربه ادخال ایتمک اوزره فرقه لردن بر طوپھی احتیاطی ده تفیریق ایده میلیر . صحرا طوپھیلری فرقه لره ربط ایتمکده دیکر بر فائده ده ؛ طوپھی ایله پیاده تعلم و تربیه سنک توحید و بو ایکی صفتک یکدیگریله الفت حاصل ایملری تامیندن عبارتدر . بالخاصه قول اردو قوماندانی محارباتک صفحاتی اوزرینه مهم تأثیرلر اجراسنه قادر اولان آغیر طوپھی ب امری آتشنده بولندر بر مقاده ددر .

طوب عددینک پیاده قوته نسبتی ، طوبچینک مباربات اوزرینه تأثیراتی نقطه نظرندن
فوق العاده حائز اهمیتدر . مباربه جبهه سی نقدر واسع اولورسه او نسبته طوبچی به احتیاج
تزايد ایدر . پیاده یه تخصیص ایدیلن محدود آچیلمه منطقه لری و کافی مقدارده کریدن جیخانه
سوقه اولان بجوریت و پیاده نک خط حریه داخل اولمسنی پاک زیاده تأخیر ایلیان اوزون
طوبچی یورویش قولاری ، طوبچی قوتنه نه درجه یه قدر تزیید ایدیله بیله جکنی تعیین
و تثیت خصوصنده اساس تشکیل ایدرلر . بو اساسات اوزرینه فرانسده اک اعظمی مقدارده
طوب موجودی حساب ایدلشدرا . ٦ عدد تقویه بطریه سی ایله برابر ١٤٤ طوب و صورا
طوبچی میاننده عد ایدیلن ١٥,٥ سانتیمتره لک سکن طوب داخل اولینی حاله هر
قول اردوده (١٥٢) بی متجاوز طوب موجوددر . روسیه ده ایسه ١٢ سانتیمتره لک خفیف
او بوس طوبیلری داخل اولینی حاله هر قول اردوده ١٠٨ طوب موجود اولوب اصغری
مقداری تشکیل اینکده در . حکومات ساڑه ده طوب مقداری فرانسه و روسیه دکی
مقدار لره نظرآ و سط درجه ده در . بطریه لر عمومیته در در طوبیلدر . یالکز انکلتزه ده
آلیشور روسیه ده اوبوسler آلتیشر ، دیکرلری سکنر طوبیلدر . سکن طوبیل بر بطریه
ایجاینده ایکی بده اقسام ایده بیلیر . بطریه لرده طوب عددی طوبیلر خواص و قابلیت
استعمالیه سه تابعدر . زیرا درت سریع آتشلی طوبیدن مرکب بر بطریه نک صحرامباریه سند
اساس تشکیل ایدن جناح آتشنده کی تأثیراتی ، آتش طوبیدن مرکب بر بطریه نک حاصل
ایتدیکی تأثیراتک عینیدر . بونک ایچون بطریه طوبیلرینک حد اصغری یه تزییل و تصرف
ایدیله جک طوبیلر لیکی طوبچی جزو تاملی تشکیل موافقدر . بو صورتله هم قبل استخدام
برچوق مقدارده بطریه و هم تعییه جزو تاملی (طابور) وجوده کتیرلش اولور .

مثلما فرانسده اولینی کی بھر قول اردوده موجود ١٤٤ طوبیدن بھری درت طوبیل
٣٦ بطریه ویا خود بھری آلتی طوبیل ٢٤ بطریه و بھری اوچ بطریه دن مرکب سکن طوبچی
طابوری یرینه اون ایکی طابور تشکیل اولنه بیلور . شو حاله درت طوبچی طابوری فضله
اولرق الده قالیکه قول اردوبه واسع بر مباربه جبهه سی تخصیص ایدلایکی زمان بو درت
طابورله مباربه جبهه سی تهدید اینک قابل اولنه بیلور . هر حکومتده طوبیلر قونداق اوزرنده
کری تپ جنسنده اولوب کرک صhra و کرسه سواری طوبچی ایچون قول ایدیلن طوب
٧٥ سانتیمتره لک چاپنده در . انکلتزه ده مستثنا اولرق صhra بطریه سی ٨,٣٣ سانتیمتره
وسواری بطریه لری ٥,٧ چاپنده طوبیلردن مرکبدر . بطریه لر عین جنس شرایمنل و دانه ایله
تجهیز ایدیلوب تقلتلری ٦,٥ و ٧,٢٤ آرمه سنده در . سریع آتش اشناستنده عدد انداخت هان

بکدیگرینک عذیره. هر ایکی جنس مردمی ده عین ثقلتنه او لووب یالکز فرانسلر لک ٧٢٤ کلو شرایسله مقابله پل قوتلی مواد انفلاکیه ایله مملو دانه لرینک ثقای ٥٣٢ کیلودر. محركارک یکدیگرینه نظر آپک زیاده تخلفنی انتاج ایدن خصوصات مذکوره جیخانه اکالنی پل زیاده تعییب و اشکال ایدر.

طوبالرک منزلی مصادمه لی ایله اعظمی ٨٠٠٠ : ٨٥٠٠ متنه آره سنده ، احتراقلی ایله اصغری ٥٥٠٠ ، اعظمی ٦٨٠٠ متنه در. ژاپونلر احتراقلی شرایسلن منزلنی ٧٢٠٠ متنه بیه قدر تزیده موفق ایلشلر. قابلیت و خواص یالستیقیه نقطه نظر ندن ٩٧ موده لی فرانسلر طوبالری بر نجیلکی احراز ایدر. محركنک یاتیق اولمی و شرایسلن مسکتلرینک قوه نفوذیه لری و مذکور مسکتلر لک ٨٠٠ متنه بیه قدر انتشاری سایه سنده بو طوبالر بالجمله طوبالر تفوق اینکدیده در. فرانسلر بو حرب عمومیده طوبالریه اولان تفوقدن ایچه استفاده ایدوب یان آتنی و کری ایله اولان ارتباطی تهدید و احتیاط قطعه ایلر سوچه مانع و قطعه ایلر اجتماع محلنده ازعاج خصوصنده پل زیاده قابلیت کوستردیدلر.

خفیف صخرا ابوسلری حرب عمومی بدایتنه یالکز انکلیز وروس اردولرن، موجود ایدی انکلیز لک خفیف ابوسلری ١١٥ سانتیمتره روس لرک ١٢ و ١٢,٢ سانتیمتره چاپنده و بونلر عین ثقلتنه (انکلتاره ١٧,٥ روسیه ده ٢٠,٥ کیلو) مصادمه لی دانه و شرایسل آثارلر. مذکور طوبالر سریع آتشلی در. اک اعظمی منزلی کرک مصادمه لی و کرکه احتراقلی ایله ٦٥٠٠ متنه روسیه ده ٧٠٠٠ متنه متجاوزه در.

فرانسله بدایتنه خفیف ابوسلر موجود دکل ایدی حالبوکه سپر محاربائی مقوس محركای طوبالر لزوم کوستردیکنندن صخرا طوبالرینه مخصوص دانه لرک تپه لرینه بروحه علاوه سی صورتیه هم محركک دیگلکی تامین و هم ده زاویه سقوط تزید ایدلشلدر. فقط بو تریات اصول انداختی اشکال ایلدیکی کی صحت اصلی ده اخلال ایلشلدر. بونک ایچون ١٠,٥ سانتیمتره لک خفیف ابوسلر حرب عمومینک بدایتنه قبول ایدلشلدر. منزل اعجمی ٦٤٠٠ متنه و مرمنک ثقلتی ١٦ کیلودر. یوقارده ذکر ایدیلن هر ایکی جنس طوباله کاف درجه حرکت قابلیتی وارد در. بو قابلیت حرکت ایچون اساس ، تمامیه سفربر حالده مجهن بر طوبک ثقلتندن او طوبی. جرا ایدن حیوانه اصابت ایده جک مقدار (اعظمی کرک سرعیلی یورو یشنلرده و کرکه صعب المرور اراضیده) ٣٠٠ کیلویی تجاوز زیتمالیدر. انکلتاره مستندا اولمک او زره حرب عمومیه اشتراك ایدن بتون دولتلر آغیر طوبالری شکلایی ایله حربه کیرمشلر و بو تشکیلات ایچون ١٥ سانتیمتره چاپنده ابوسلری اساس او هرق قبول ایلشلدر. (فرانسه ١٥,٥ سانتیمتره چاپنده قیصه ابوسلری ژاپونیا ایر محبه

۱۲ سانتیمتره چاپنده کی ابوسلری) بوطوپلر ۶۵۰۰ متره مسافتیه قدر دانه و شرایلن آنارلر (روس ابوسلری شرایلن آنمازلر) مری ثقلتی ۴۰ کیلودر . بوندن بشقه روسیه وژاپونیاده اوزاق مسافتله رده تأثیرات اجراسی ایچون ۱۰,۵ سانتیمتره اک اووزون طوب بطریلری وارد . بوطوپلر ژاپونیاده مصادمه لی ایله ۹۸۰۰ واحد احتراقی ایله ۸۵۰۰ متره مسافتیه قدر مری آنارلر . حرب عمومیده آغیر طوبخینک حرکت قابلیتی ایله قوشوم طاقتی ترتیباتی خفنه هنوز هیچ برشی نشر ایدلامشدر . اووزون مدت دوام ایدن موضع محارباتی بویابده تجارت لازمه استحصاله فرصت ویرمامشدر .

محاربات عموم جبهه لرده موضع محارباتی شکلی اکتساب ایندیک زمان محارب دولتله کافه سی موجود طوبخی مالزمه سی ایله نه استحصالاتک تخریبی و نهده منباتک احاجی ممکن اولمده فناعت کترمشلر وبو مقصدی استحصال ایلک اوزره قلعه لردن و سفارش حربیه دن بالخاصه اووزون منزلی طوبلری (حتی پک اسکی مالزمه دن اولانلری دخی) الرق جبهه لرده استخدام ایلشلردر . بوصورته یاتق و دیک محركای مختلف چاپ و جنسنده اولق اوزره - اسفار سالفه ده مثلی کورمه مش - بر چوق طوبلر جبهه لرده جمع ایدلشلر . محرا محارباتی ایچون موجود طوبلردن ماعدا ۲۷ ۲۲,۱۲ ۲۸، ۳۰,۵ ۳۸ و ۳۴ سانتیمتره چاپنده طوبلر موضع محارباته استخدام ایدلشلر . فرانسلرک ۴ سانتیمتره چاپنده یکی ایجاد ایدلکلری کی طوبلر خنده جبهه حربه ادخال ایدلکلری بعض راپورلرده بیلیدیر مشلردر . فرانسلر یکرمی مختلف جنس مالزمه ده اولق اوزره فرانسه صحنه حربنده یالکن کندی جبهه لرنده ۱۰,۰۰۰ طوب استخدام ایلشلردر . بوصورته کلی مقدارده طوبخی استخدام ایلک خط سپرلری کاملاً تخریب ایدلکلری کی مدافینک سپرلرده بولنی غیر ممکن بحاله کتیرلش و مدافعه خطتك کریسنده بتون حرکات دوچار عقامت اولشلر . بیوک چاپده بولسان آغیر طوبلردن ماعدا آوجی سپرلرنده مقاصد خصوصیه نی تأمین ایلک و تأثیراتی محدود منطقه لره منحصر اولق اوزر ۳,۷ سانتیمتره یه قدر مختلف السیستم کوچک چاپده طوبلرده استعمال اولو نمشدر .

مختلف صحنه حربلرده استعمال ایدلین محاصم اردولر طوبلرینک تأثیراتی خفنه معلومات بروجه آتیدر :

حرب عمومیده بالخاصه محرا طوبلرینه مخصوص مریانده شرایلن مسکتلرینک تویید ایدلکلری بر چوق آغیر یاره لر احتراقی شرایلن انتظار ایدلین تأثیراتک تماماً حصول پذیر اولمده دلیل تشکیل ایدر . محرا محارباتنده ایسه احتراقی شرایلن (آوجی

سپر لرنده و یوکسک آگاجی اور مانلرده و محل محفوظه‌لر مستقیماً) قطعاتک احساسی
خصوصنده اساس مردمیانی تشکیل ایتش ایدی .

شرایبنل مسکتلرینک انتشارندن حاصل اولان حزم‌هند عمقًا و عرضًا تأثیری بالخاصه
مسافه‌سی ایوجه تعیین ایدیله میان متجر ک هدفلره قارشی مذکور مرینک استعمالی ایجاد
ایتدرمشدرو .

آوجی خندکرنده کی مرتب‌هزک مقاومنه مانع اولق مقصده‌لیه دشمن بطریه‌لرینک
مصادمه‌لی دانه‌لری ده پک زیاده تأثیرات حاصل ایتمشدرو . مذکور مقصده‌له موضع محارباتنده
متعرض احترافی شرایبنل ده قولانه بیلیر . مدافع ایسه شرایبنل، مانعه آتشی اوله‌رق
استعمال ایدر بولیله بر آتش اجراسنه صحرا طبیجیسی سریع آتشی سایه‌سنده مقنوددر .
سرعت آتش بر دقیقه‌ده یکری مریمیه قدر . (فرانز بطریه‌لرنده اوتوز مریمیه
قدر) تزید قابل اوله بیلمشدرو . چونکه مانعه آتشنده هر انداختی احضارداره فوق العاده طوفن بالغه
لزوم اولماقله برا ر اساس‌اعین مسافه‌یه تیست ایدلش بروپده انداخت قواعد و خصوصات
سازه‌سنه رعایته‌ده احتیاج یوقدر . مانعه اتشنده قاعدةً محدود درینکده و معلوم
مسافه‌ده بولنان منطقه‌ی آتش آلتنه آلق ایجاد ایدیکشدن بومقصده‌له مصادمه‌لی صحرا
دانه‌لری دخی استعمال ایدلشدو .

قطعاتک بولندیئی ویا تخمین ایدلکی مناطق اراضی‌یی تهلکه‌یه دوشورمک و تقویه
قطعاتک و هر نوع احتیاجاتک ایدری به حرکت‌هه مانع اولق مقصده‌لیه مخاصم اوردو طبیجیلری
طرفدن احترافی شرایبنل پک زیاده قولانلشدو . بومقصده‌ی استحصلال ایچون اردوده
موجود آغیر اوژون طوپلرک متزلنك بیوکلکی و شرایبنل مسکتلرینک قوه نفوذیه‌سنک
زیاده‌لکی حسیله‌یه دیکر طوپلره فائق اولدیئی اکلاشلشدو . بوطوپلرک عددی پک آز
اولدیئی کبی سرعت انداختی ده صحرا طوپلرندن پک کری در . مذکور مقصده‌ی استحصلال
خصوصنده آغیر صحرا ابوسلری دخی - شرایبلری اولق شرطیله - اوژون، متزالی طوپلره
پک زیاده معاونت ایفا ایدرلر . [جانلی هدفلره قارشی احترافی دانه استعمالی فوق العاده
همیت کسب ایتمشدرو . فقط بونده شرط نقطه اصابتلرک هدف اوژرنده بولنسنی تأمین
ایچون ترصیفاتک مکن اولمیسیدرو .]

دشمن طبیجیسی و تحکیمات مواضعی و موقع مسکونیه‌یی و فوق العاده مهم اولان ثابت
هدفلری وتل اور کولری تخریب و احا وظیفسی آغیر طبیجی‌یه ترتیب ایدر . حرب
عمومیک ظهورینه‌قدره بالخاصه صحرا محارباتنده بوکبی هدفلره قارشی آغیر طبیجی‌مینک تأثیراتی

کافی درجه‌ده او لدینی فکر نده بولنلیور دی . حالبوکه حرب عمومی ده و قوعه کان قلعه
محاربای ایله ساحل استحکاماتنه قارشی دشمن تعرضلرینی مو فقیله طرد ایچون دها بیوک
منزلی آغیر طوپلرک استعمالنه لزوم حاصل او میشدرو . اک بیوک چاپل طوپلرک موضع
محارباتنده استعمالیه، قوه مقاومه‌سی فوق العاده زیاده اولان هدفلری محاربه‌دن خارج
قلمغله بر ابر دشمن قطعاتنه مادی و معنوی تأثیرات اجرا و تحکیمات مواضعی امحا ایله
والحاصل مذکور آغیر طوپلرک منزلی داخلنده بولنیان هر شیئی تخریب ایله مقصدهن
ایله کلشدر .

ارکان حریمه قائم مقامی

رفعت

عسکری تاریخ ویقه‌لری

تاریخ حرب نشیریاتی

عثمانی اردویی، دنیانک اک چوک دوکوشن اردولرنندن بری و بلکه برنجیسیدر : دولنک نأسس و اعتلا دورنده شان آور و متواں مظفریتلره؛ انحطاط دورلرنده ده جدا شایان حیرت برقوه مقاومه وقدرت حیاتیه ابرازینه موفق اولمشدرا . تاریخ حربی، قادر فخر وابتهاجله تتبعه لایق ایسه، تأسیسات و تشکیلاتنک تکامل صفحه‌لری ده اور جه جانب استفاده بر شکله جریان ایتشدرا . حال بویله ایکن مع الاُسف بوكون عثمانی اردویی، تشکیلات قدیمه‌سی ایله بوكونکی حاله واصل اوتجیه دکن آکتساب ایتدیکی اشکال و ترقیاتی کوسترن مکمل بر تاریخ عسکریدن و بتون عسکرلک عالمی ده متفعendar ایدن تاریخ حرب‌لدن محرومدر [*] بمحرومیت، عسکر لکاه باشلامش و اویله‌جه دوام ایتش اولان برسلطنتک و بتون برملنک حیات عرفاننده تعاق ایتدیکی جهته خزین اولدینی قدرده ضررلیدر .

عنفات و مفاخر حربیه من بویله‌منسی و متروک قالدیجه ملتده غرور واقعیخار له یوکسلن بر عزت نفس ملی، بر اعتما . نفس ایقاظ ایمک نهقدر تشکلنه، تجدد و ترقی يولارنده تاریخ کی حقیقی رهبرلدن محرومیت ٹولاییسیله موقفیت ده او نسبتده صعبوبتلی و خطالی او له‌جقدر . بمحذوری ازاله ایمک ایچون عثمانی معارف عسکریه‌سنک ایفاسنه بور جلو اولدینی بیوک وظیفه‌لدن بری ده بر آن اول اردونک تاریخ عسکری و تاریخ

[*] جواد پاشا سرحونک ایکی جلد واشکالی حاوی تاریخ عسکری عثمانیه ایله محدودشوکت پاشا مرحومک عثمانی تشکیله و قیافت عسکریه‌سی و عارف پاشامرحونک‌ده یکی‌جی البوی، اردو تشکیلاتنہ دائز ذکره شایان آذار تاریخیه دندر . تاریخ حرب‌لره متعلق آثار ایسه پاک محدود اولوب مرداد اکرم عبدالکریم پاشانک مدافعه‌نامه‌سی و غازی مختار پاشا مرحومک‌ده «سرکذشت حیات» نام اثریله عارف بک پاشزه کلنلر عثمانی روس، عثمانی یونان سفرلرینک فاتحه تاریخ‌لری کبی همان همان برقاج اثربن عبارندر .

حر بولینه داڑ - موجود و تائمه نظراً بر موتوغرافی شکانده او سون - و تائق مجموعه لری و طاسلاق اثرلر وجوده کتیر مکدر . [ُ]

زیرا مملکتده شمدى يه در مع الاسف علمی و اساسلى بر اصوله توفیقاً ملی و عسکري بر خزینه اوراق - آرشیو - تشکیل ایدله می يوزندن رسمي وغير رسمي و تائق تاریخیه کوندن کونه زیانه اوغر امقده و اکسیلم مکده در . استانبولک آردی آراسی کلین یانغینلری پك چوق مؤسسات عالیه ي و شب هستز بو میانده تخمینی کوج درجه ده عائله کتبخانه لری و عائله نزدندکی و تائق تاریخیه یاقش ؛ یوق ایتمشد . بزده اساساً عائله کتبخانه لریه خاطرات تاریخیه نک - دوغربن دوغری يه - ارک و اکبر اولاده انتقال ایمیرک بین الوره تقسیمه اوغر امسی يوزندن پك چوق عائله لرک ، اجداد - مانده متروکات علمیه و تاریخیه سی خیر هستز و قدر ناشناس و ارثه بیانده تجزی و انقسامه اوغر امش و بالتجه ، بونلرده بخانه افرا چارشیستنده و ایادی ناسده خرج ، مزاد صاتیله رق الدن چیقارلشدر .

و ینه پك چوق ذواتک نزدنده بولنان و تائق و مستشهدات تاریخیه او رته يه آتمامی و پك چوغنکه اجنبی متبعلری ایله آوروپا سیاحلرینه غالی فیئتلره صائمی جداً الیم بو دوشونجه سر زلک و مملکتک تاریخنے قارشی حساب هستز و موازنہ سیز بر حرمتسز لکدر . مرحوم جواد ، محمود شوکت و توفیق پاشال [**] کبی اعاظمک کتبخانه و محفوظات تاریخیه لری خ عامه نک استفاده سنه ترک و بهه ایلسی آرتق صوک زمانلرده کورولیسی نادر بو بوكا کلار دندر . بوندن باشقه شو صوک عصر خل فنده المیزدن چیقان و بو کون المیزده قالان بھی وطنک اوچ ملنندن دهاو اسع اولان کمالک مشغوله ده یغماوغاره اوغر امش [***] ویا ترک ایدیله رک حکومت مستولیه الله یکم آثار ناره و تاریخیه ذهنلر دور غونلق ویره جک مرتبه ده چوق و قیمه تداردر .

[*] مودخ احمد رفیق پك « اونجی عصر هیجده عثمانی اردو سی » نامنده بر اثر نشر ایده جگنی برسنه اول بکا سویلشلدی . و پوازی ایمیون و تائق تحری و جمع ایمکده ایدبلر . کندی ایضا حلاتلرینه نظر بو اثرک عرض ایشیدکم شکاهه ویسے کندیلرینک « اونجی عصر هیجده استانبول حیاتی » نامنده که اثرلرینه بکریه بکریه بکریه و شب هستز بونکده اردو ایچون پك فائدلی بر جموعه و تائق اوله جغی ظن ایدیبورم . بردہ تاریخ حرب شعبه سنجه قافقاس جبهہ حری حقنده مجموعه هسکریه ده نشیرینه باشلایزاد سلسله مقالات وارکه بوده حرب عمومیده قافقاس جبهہ سنه عائد والده کی و تائقه مسقنه بر تاریخ حرب مسوده سی عد اوله بیلیر . بو طرزه کی نشیراتک دیکر جبهه دهه تشیلی پك فائدلی اوله جقدار .

[**] مرحوم جواد پاشا کتبخانه موزه هایونه ، محمود شوکت پاشانکی دارالشفقهیه و توفیق پاشانک کتبخانه می ده موزه عسکریه موهو بدر .

[***] بالفان سفری اثناسنده بغارلرک ترا کیا و ما کدونیادن پك چوق آثار علمیه و تاریخیه صوفیه دارالفنونه نقل ایتدکلری و حتى ادرنه ده سلطان سایم جامع شریف کتبخانه می آثارندن بعضلریا تکفورد طاغنندن قالدیرلش اهمیتی آثار تاریخیه بولندی یعنی جمله نک معلومیدر .

پونخریبکار تأثیرات آلتندہ ہر زمان ضیاءٰ معمروض بوانسان و تائق تاریخیه جمع و تلفیق ایدلز؛ و الده بولنائلرده علمی بر تصنیفہ فعال وقابل استفادہ بر حالہ کتیرلائز سہ یاقین زیاندہ مملکتیک منابع تاریخیسی کاملاً قورومش وسومنش او له جقدر۔ بوتون بو اسباب ایله عہانی اردوسنک تشکیلات قدیمه سیلے حال حاضرینہ قدر او لان تاریخ عسکریسنه واسفار قدیمہ و اخیرہ تاریخ حرب بریسنه عائد و تائق و منابعہ بر نظر سریع عطف ایدرک عالمی بر حاضر لقدمہ بولنیق فائڈدن خالی دکلدر۔

عہانی اردوسنک بدایت تشکلندن حرب عمومی یہ قدر قطع ایتدیکی تاریخی مسافہ ایچون ایک بیوک مرحلہ وارد رہا:

۱۔ دوشیرمہ اصولیہ اردوی دائمیک احداشندن یکیچریلکک الغاسنہ قدر:

۲۔ یکیچریلکک الغاسنہ قدر، اساس او له رق قبول ایدلیکی تقدیردہ اردونک کرک تشکیلات بو ایکی مرحلہ، اساس او له رق قبول ایدلیکی تقدیردہ اردونک کرک تشکیلات فارجی، کرک اسفار قدیمہ و اخیرہ تاریخ حرب بری شو ایکی مرحلہ آراسنندہ کی ایکی بیوک دوریہ تفریق ایدلی؟ و بو دور لرہ عائد و تائق دہ بونقطہ نظرہ کورہ جمع و تصنیف اولنیلدر۔

یکیچریلکک الغاسیلہ « عساکر منصورة محمدیہ » نک احداشندن حال حاضرہ قدر چکن دورہ یہ دہ:

۳۔ مشروطیتندن اول

ب۔ مشروطیتندن صوکرا کی قسملرہ آیرمک ممکن اول مقامہ برابر تجددات عسکریہ منزک حقیقی اساسلرہ استناد ایتدیکی و تاریخ سیاسی و اداری مزدہدہ « دور تجدد » تلقی ایدیلن « تنظیمات » ادارہ سنک باشلانجنی دہ بر حدفاصل عدایدرک بوصورتہ یہ ایکی یہ آیرمک فائڈہ لی او له بیلیر۔ پو تسمیات، یالکز اردونک ترقی و تجدد یوالارنندہ چیردیکی انقلابلو نتیجه سی دکلدر؛ مملکتک اصول ادارہ و ترقیات فکریہ سنندہ حصولہ کان انقلابانہ دہ علاقہ داردر۔ اساساً عہانی تاریختک تجدد دوریی آچان تنظیمات انقلابی کنڈی قوت وایشیقلرینی اردونک تجدیدنہ مدیون در۔

ناصل کہ سلطان سایم ثالثک عهد سلطنتی، یکیچریلکک الغاسی ایچون بر « احضار دورہ سی » ایسہ؛ یکیچریلکک الغاسی دہ تنظیمات حادثاسنک بر « احضار عمایہ سی » اولشدرا

بونقاط نظردن حاصل اولان نتیجه، عسکرلک تاریخ‌نموده، اسکی ویکی دورک اک اساسلى دونك نقطه‌سی، یکیچریلسلک الفاسی دیکدر. حرب عمومیدن صوکره باشلايان دور يالکز عثمانلى اداره واردوسنک دکل، شبهه‌سز بوتون جهانک بوسپتون باشقه بر قرنی، باشقه بردوری اوله‌جقدر. بناءً عليه کریده بر اقدیغمسز او زون پیک چوق و قایله طولو اولان بوآلتی کسور عصر لق سلطنتک حیات عسکریه سنه عائد و ثائق و منابعک علمی بر صورتده جمع و تصنیف ضروریدر. ایش بورایه کامنجه، مملکتده شمدى یه قدر ملی و یا عسکری بر خزینه اوراق - آرشیو - ک وجوده کتیرله مش اولسی حقنده کی تأثراهیز بر دفعه دها هم ده تمامیه و آجی بتصورتده حس اولنور.

فی الحقيقة آلتی یوز بوقدر سنه لک بر سلطنتک حیات تاریخیه و عسکریه سنه عائد و ثائق متعدد والک چتین منابعدن آرانوب بولنسی؛ و بولندقلری حال تاروماریدن قورناریله رق صوک شکله بر تصنیفه تابع طوتولسی؛ و مختلف ویقه‌لره قارشیلاشدیریله رق حقایق و قایله محته شیق اوقدر علمی واقدر اساسی بر سعیه احتیاج کوستیرکه، وهله اولاده ایشك باشاریله بیلمسی بیله شبهه و ترد آلتنه بوكالیر؛ قالیر. بولیه اساسی بر سعی ماکنه‌سی قورو لسه بیله بوجه‌ازک موقيته و پایدار بر صورتده ایشله‌سی ایچون آرشیو تشکیلاتی ایله وثائق تحری و مبایعه‌سی کی مصارف طولاً ییشه مادی فدا کار لقلره‌ده لزوم واردر. علم ایشلرنده مقتصدانه حرکاتیله طانش اولان مایمه‌منک بوبایده ابراز سخاوت ایده بیلمسی - بالخاصه حال حاضره نظراً - پک ده انتظار و اميد اولنور شیلدن دکادر. بوعتبار ایله مسئله اک حاد و مشکل دوره‌سنه کيرمش اویور. بونکله برابر، مشکلات و مواني بر طرف ایتكه و عصری بر ذهنیت و قناعته ایشك بر آن اول حل ایدیله رک واسع مقیاسده واستقلال مساعی یه مظهر عسکری بر خزینه اوراق تشکیاته چالیشله جنی امیدینه ربط فکر ایله منابع تاریخیه من حقنده مطالعاتنده بولنق دها موافقدر. هم بتصورت حرکت علم بخشلنده امید و امل ایشیقلرینی سوندوره مانعه‌لری ده قیراجی جهته علاقه‌دار ایچون اثمه‌شیت تیجه‌ویرن بر طرز مساعیدر. ارزو اولنور که تاریخله مشغول اولق ایستهین مسعود فکر لی ذوات یور و مقسزین فردی غیرت و هفته‌ه آتیده کی وثائق و منابعی تحری زحمتی اختیار ایتسون:

اولا هر هانکی دوره یه عائد اولورسه اولسون، عسکری وثائق تاریخیه یی رسمي و غير رسمي ایکی یه آیرمغه مجبورز. رسمي وثائق، هر حاله اک زنکین و دوغر و منابع تاریخیه دندر.

تشکیلات قدیم و اسفار سال‌هه تاریخ‌لری ایچون رسمی و ناگف :

بالعموم عثمانی قانوننامه‌لری [] و قوه تویسلر مضمون طاتی ، دیوان‌هایون قیداتی ، محاربات عقنه قتوالری ایچون قتوی امامی صادراتی ، بالخاصه خزینه‌هایون ، باب عالی و خارجیه خزینه اوراق محفوظاتی ، اسکی و بکی آیالات سال‌امه‌لری ، اصحاب تیار و زغامت توجیهاتی ، سرحد و سنجاق بکلری فرمانناری ، حربیه نظارتی اوراق مخزن موجودتی ، تحدید حدود ، مفاولات و معاهدات پروتوقولاری ، سرای‌هایون کتبخانه‌لرندکی آثار تاریخیه و آبومله ، حرب لایحه‌لری ، موزه‌لردهکی آثار تاریخیه ، قیافت‌امه‌لر و سائمه ۰۰۰

غیر رسمی و ناگف دخنی :

یرلی واجنبی عثمانی تاریخ‌لری ، تاریخ عسکری و تاریخ حرب‌لر ، بعض ذواںک خاطرات و نشیرات خصوصیه‌لری تراجم احوال و سیاحت‌نامه‌لرله بعض عامله کتبخانه‌لری محفوظاتی بیاننده خصوصی آثار تاریخیه ، حرب ادبیاته متعلق نشیرات و داستانلر ۰۰۰

اسفار اخیره تاریخ‌لری ایچون رسمی منابع معلومات ایسه :

محاربه تقریر و راپورلری ، حرب جریده‌لری ، و ناگف حربیه دوسيه‌لری : (وضع الجيش و تحریمات قروکیلری ، نظام حرب‌لر ، حرکات حربیه امر‌لری ، تجارت حربیه ، اسرا افادانی ، حرب مناظری فوطوغرافلری) بالذات اردو ، قول اردو قوماندانلرینک مقاصد حربیه و نتایج مستحصله‌ی حاوی لایحه‌لری ، قراوکاه عمومی ارتباط ضباط‌لری راپورلری حرب مطبوعات قرارکاه تبلیغ رسمیلری ، سفر بر لکه و حربه متادار مخابرات سیاسیه ،

[] مختلف زمالرده موقع مرعیته قونولمش پک چوق قوانین عثمانیه واردکه بوکلیات میاننده قانون اخراج توغ هایون ، قانون آلای ، قانون آغای یکیچریان درکاه عالی کی تشکیلات و مراسم عسکریه متفاوت قانونرده موجوددر : بالخاصه توقيع عبد الرحمن پاشا طرفدن ۱۰۸۷ ده تدوین ایداش اولان اوتخی و اوق برخی عصر هیریلره عائد س قانون واردکه نسخه اصلیه‌سی ، ص، حوم رضا پاشا کتابخانه‌سنه عائد و کتبخانه دفترنده ۹۰۶ نویس وده مقدیر . آبادی کاغذ اوزریه ای سر ثاث خطیله پارلش اولوب قانون سرنامه‌لری سرخ ایله اشارت ایدلش در . هر صحیفه‌ده وسعتی ۲۶۶ کهون احتوا ایدن اون بدی سطر وارد . ۱۰۹ یازبیلی صحیفه‌دن عبارت ولان یونسخه‌نک هر صحیفه‌سمنک اک هیئت عمومیه سنه ۱۷ سانیمتره و سه سطرک ۹ سانیمتر در . بوئه کانجه هیئت عمومیه سیله ۲۸۰ سانیمتره ایسه‌ده ، ۱۷ سطرک یعنی یازبیلی قسمک بوی ۱۱۰،۵ سانیمتره در . ایلک صحیفه طهرنده کی حاشیه‌دن (۱۲۷۲) ده و قوه تویسل احمد الطی افندی به عائدیتی بوضیح و ندرتی اعتباریله چوق قمعدار نسخه روم ایلی حصارنده کی رضا پاشا کتبخانه‌سمنده بولنور « ملی تبلیغ مجموعه‌سی » برویونک کی دها پک چوق قانوننامه‌من واردکه عسکری تاریخ‌لرمن و عنفات عسکریه من ایچون مهم بروی پیقدو .

منارکه و مصالحه برو تو قولاری ایله مخاصم و بیطرف ار دولر ار کان حریمه‌لری نشیریاتی،
جهه‌ حریبلرده بولنان بیطرف آتش می‌لتر و متفق ار دولر مرخص عسکریلری نوطلری.

غیر رسمی منابع ده :

جهه‌ حریبلرده بولنان ضابطان - و حتی افراد - لخصوصی مکتوب و خاطره دفترلری
قطعات قوماندانلرینک خاطرات و مشهوداتی، مناقب حریبه هپوپه‌لری، طرفین و بیطرف حرب
محابرلری مقالاتی، داخل و خارج مملکت مطبوعاتی، عسکری منقدلر لش مقالات تدقیقیده‌سی،
مختلف صنوف عسکریه متخصص‌صلرینک نشیریاتی کبی خصوصی ماهیتی حائز اثولدرد.

بوسطرلر آراسنده بر « تاریخ حرب » ناصل یازیلیر؟ سؤالنک جوابی بولنیه حق
و بن و ثائق و منابع تاریخیه حقنده یازیلان بر مقاله‌ده بواستعه‌جالی، علمه فارشی بو حرمتسز لکی
پایمیه جنم. بر تاریخ حربک وجوده کلیسی برعلم، بزمان، مسئله‌سیدر. زنکین بر خزینه
اور اقدن استفاده ایده‌مین تاریخ حرب‌لر، چوق دفعه و ثائق جدیده‌نک تکذی فارشی‌سند
قالیر. بور حقيقة علمیه‌در. فقط ایشک بویله اولسی نشیریات تاریخیه‌نک تمامیله تعطیلی
وتاریخ حرب محولرینک صوصمی دکلدر. بومقاله‌نک موضوع و هدف ده اساساً بو
مسئله‌ی آز، چوق نافع برشکله انسکشافه اوغر اتفقند عبارتدر [**] اونک ایچون ایشی
ماده‌له‌منی دها مناسب کوریورم : بر داڑه رسمیه‌نک نشر ایده‌جکی قاریخ ایچون اوزون
مدت و ثائقک [جمی، تصنیف، تدقیق] کبی احضاره‌هاتحتاج وارد. تا ک نشر ایده‌جکی
اثر، بوتون نوادصی اکمال ایدلش، اکریسی، دوغریسی تثیت اولمش و ثائقه - و تعبیر
جاڑسه - صحیح العیار منابعه مستند اولسون؛ ولسان رسمی حکومتدن صادر اولمش
احتجاجه صالح، عادل، صحیح و قطعی حکم‌لری حاوی بر وثیقه علمیه قیمتی احرار
ایتسون. حابوکه فردی تشبیث نشیریه بویله دکادر. اسفار سالفه ایچون اسکی منابعه
مرا جمعت ایدرک موونغرافیلر شر ایتك و بوصورته اسکی تاریخ‌لر منک آنا خط‌لری
اولسون چیزمه مسلک اربابی ایچون بروظیفه‌در.

بالخاصه جبهه حریبلرده بولنیش اولان ذوانک نزدنه موجود اولان وثائقه و کندی
مشهوداتنه ابتناء خاطراتی - بیطرفانه - نشر ایتسی؛ و یاخود نزدنه بولنان وثائقی،
مجموعه و ثائق حالتده اورتیه قویسی هم فائدمی هم ده لازم‌در. بونار اصل تاریخ‌نحربک
حصوله کلکسی تسریع و تامین ایدن یاردمجی نشیریاتدره بزده ایسه مع‌الاسف بوایش هیچ‌ده

[**] ایکننجی بر مقاله‌ده و ثائقند صورت استفاده ایله موضوع اولان اصول‌لردن و قاریخ حرب
نشیریاتدن بحث اولنه‌قدر.

ارزو او لینیان بر حالده در . دکل ؛ نشیریانده بولنیق حتی و نائیق بیله استفاده ایدیله جلک بر حاله
کتیرمیورز . قاب عاده ز وار : ایسته ر - هنوز هیچ صورولینیان - آتینک مجھول سؤالرینه
جواب ویرمک کبی شخصی بر اندیشه ایله او لسوون ؛ ایسته ر ، شمدی یه قدر تاریخ
حرب نشیریانه قیمت ویرلدیکنی کوره رک حد ذاتنده مسئله یه اهمیت عطف ایمه مک کبی بر
سوء اعتیاد تیجه سی او لسوون ؛ نه دیرسه کز دیکنر ، و نائیق تاریخیه نک استفاده عامه یه وضی
و مرجع عائینه تودیعی دائم سقط جریان ایمکده در . بو طرز تلقی یه بر آن اول نهایت
ویره رک نشیریات تاریخیه اهمیت ویرمک ؛ خصوصیله و نائیق - ارزو او لندیغی تقدیرده
صورتلری استساخ او لندقدن صکره او لسوون - مقام عائینه تودیع ایمک هم وظیفه
بر عرفان ؛ هم ده بر وظیفه مسلکیده در . شوافاده سر زنشکارانه نک ناصل بر مخالصت قلبه
در میان ایدلدیکنی سویله مکه بیلمکه ، لزوم واری ؟ ..

امین عالی

ادبیات عسکریه — مقتطفات از هر یه دن

— مابعد —

ایشته بولیه عسکر جه سنه سرت بر ضابط ایله ینه بولیه عسکر جه سنه مطیع بر نفر یکدیگر نی تکالیف رسمیه تختنده مرموز و مکنوز اولق او زره « تخابوا و تهادوا [ُ] » امر جلیله اتباعاً شفت قدر مقدس ، صداقت قدر معزز ، مخلصت قدر مبجل ، مخادنت قدر مکمل بر چوق خزان قلبیه ستر و اضمار ایدن قوتی ، شدتی ، صفوتی و نزاھتی بر محیله سویور لر ایدی .

بن شونی سویلک ایستیورم که : کتاب فضائل نصاب عسکریه [سومک — سومک] لقتلینک معنای معتبره ای عوامک بیلدیکنندن بوسپتون بشقه در . عسکر لکده بو ایکی تعییر دلپذیر ، یاد آور تذکیر اولندیی زمان در عقب فکر و خیاله بر تمثال مجسم اطاعت ایله بر هیکل مشخص علویت ارسنده کی مجاذبہ رو حیه نک جو هر کران بهاسی تبادر ایدر . بولیه چوزلسی متنع بر رشتہ ارتباطک درک و تفرس ایدلسی بوسره مظهر اولیانار ایچون محال و بولیه عمیق و رقيق بر نکته انصباط و انتقاد ایله بر بر لرینه بود رجه مر بوط و مضبوط اولان افراد عنانیه ایله بونلرک مافوق قلری [ضابطان امرا و اورکان] یکدیگر نیه اوقدر حرمت و عرض اطاعت ایدر لرکه بونک بحق تفسیر و تصویری قالاً و قلمماً خارج داره امکان بر قصیه لایزالدر ملل ساره نک و ظائف و طینه سندن معدود اولان شو حالک بزم ایچون فضائل مقدسه دینیه دن اولدینی سنجیده میزان محاکمه ایدیله جک اولور ایسه نظر من ده عسکر لک قدر عال العال و مزیت شرافت اشتالی اوقدر تعالی ایدر که بو کا معراج ترقیات منهاج فیوضات ایله مو اصلتک لزوم احتیاجی بر قاتدها درک و تسلیم اولنور عرب حکما سندن بولی دیور که : « محبت ایستین اطاعت؛ ثروت بکاهین ده قناعت کو ستر ملیدر . » بن ده بو کا مقابل دیور که هم قانع هم ده مطیع اولق ایستین عسکر کیر ملیدر :

[*] بز عسکر لک ببریزه اک معتنا و قیمتدار هدیه لیز اولسه اولسه انجق تعالیٰ تھیتلری واپایی وجیه و م تعظیم لریدر . حضرت سید کائیت علیه افضل الصلوات افندیز [التعجب نافقة وردہ فریضہ] بیور مشریع دیلک اولیور که — ولو بر نفره قارشی اولسون — ایله ویا خود لسانیه افاده سلام واجب الاعدا بر بوجدر ایشته بو نکتیه دقت اینهین ویا خود بالتفاول رعایت ایله مینزل مغدور اولسلریله مأثور اوله مازل .

حدیث شریفه معنا سنه کائیجه [بز بزیکزی سویکز و یکدیگر یکزه هدیه و بزیکز] مآل عالی سنده در .

نه بختیاردر او عسکرکه نوای نصرت احتوای معدله شتابان اولور .

نه بختیاردر او عسکرکه وظیفه‌شناش اویله اکتساب آور عنزت وشان اولور .

نه بختیاردر او عسکرکه روحی کبی سودیکی ملتنه ؛ وجدانی عد ایدیکی حریته امثاله

فائق صورتده ایفای خدمته نازنده مشروطیته نکهبان و ایجادنده اکا قربان اولور .

نه بختیاردر او عسکرکه مفظور اولدینی اخلاق پسندیده سیله غبطه فرمای وطنداشان

اولور و نام قزانه‌رق عالیشان اولور .

نه بختیاردر او عسکرکه اعدای دین، وطنی کورنجه بر دیای جوشان کبی مواج

وخروشان اولور .

نه بختیاردر او عسکرکه مادرشفقت پروریخ [وطنی] ظلمتده برافق ایستینلره قارشی

بر کوب رخشنان کبی نوار و درخشان اولور .

نه بختیاردر او عسکرکه حریته غصب، سعادتی نهبا ایمک املنی بسله‌یتلره قارشی

آخرانه و عسکرانه صولت‌شان و دهشت رسان اولور .

حاصل شونی دیمک ایسترم که : (سومک سولمک) اغلترینک شاهد معنای محلا

و معلاسی آنحق عسکرلک عالنده تجلیدار دیدار اولور ؛ وناهید زیبای حس مواخاة

بالخاصه سای معالی پیمای عسکریدن افق آرای انوار آثار واعصار اولور . عسکر،

بر اولاد ضابطده اونک از هر جهت برپدر شفقت شعاری ؛ عسکر، بر امانت ؟ ضابطده

اونک بر حافظ حمایتکاری ؟ عسکر قیمتی بر جوهر ؛ ضابطده اونک امین بر خزینه‌داری

و همایت عسکر مجسم بر تربیة ملیه‌نک نمونه ذی‌وقاری ؛ ضابطده اونک اک باشلی بر مدار

ابهاج و افتخاری اولمیلدر .

عسکر، گله علویه‌سنی ترکیب و تشکیل ایدن درت حرفندن درت رکن اصلیدن بنم

بیلدیکم غواص شو آتیده محتر درت نکته‌دن عبارتدر دیسمه جائزدر :

(ع) حرقدن علویت‌روح، (س) حرفندن (سلامت‌فکر) ؛ (ک) حرقدن کرامت طبع

و همایت (ر) حرفندن ده ریاضت بدندر. شو تحلیل ناچیزیدن بداهه کوریلیورکه عسکرلر

ایچون معنویات، مادیاتدن چوچ زیاده لازمدو . بوراده مادیات اعظمی اوله‌رق $\frac{1}{4}$ نسبتده

کوسترشدر . دیکر بر نقطه‌ده بر تفصیل ایضاح و تسبیح ایدیله‌جکی وجهله مادیات ایله

معنویات آراسنده کی حقیقی نسبت ایسه آنحق و آنحق $\frac{1}{4}$ درجه‌سنده‌در . بناء‌علیه

بحق عسکر اولانلر شومزایای فطریه‌ی کلی و جزئی حامل بولنانلردر .

ایشته بزم نفرله ضابط آراسنده تأسیمای ابهال و ابجال اولان والی یوم الناد ودها

طوغزیسی مادامت‌الارض والسموات عمده مقاصد و امال کبی پذیرای زوال اولمقدن میزه

قاله حق او لان شو تصوير وتصور ايمكده بولند يغمس آثار محبتک ثمرات ظاهره وزاهره سی همان محدود ويا مفقود دينيه جك بدرجده ايديسهده بونك تأثيرات وتأثرات قليه ومعنىه سی مع زباده موجود و آثار فاخره مسیله مشهود ايدي . آرالرنه کنديلريه مخصوص بروطاق حرکات و اشارات ، مقرر و معین ايدي که بونلرک هر بریستدن برمغنا و حتى اک عاديستندن بيله عالي برمؤدا استدرالک واستنبآ او لنوردي .

في الحقيقه عسکرلک عالمی اوقدر فسيح و وسیع ؛ اشارتلری ده اوقدر فصيح و بدیدرکه او فه حق بحر کتندن پك بويوك برج غفيرک حرکاتي قدر مکمل برگایه استستاج و عسکرلک في اوقدر درين و لغات شامله سی اوقدر رنکين وزنکين در که او فه حق براشتردن والک مهم برافظ مهمل دن برجوق معانی و مبانی استبطاط واستخراج او لنور .

— مابعدی وار —

این نویسندگان مجموعه ده «بیوک سوزلر» که ترتیب اقامته بعض سه‌ویات و قواعدهش را
باشدند مع الاعتذار تصحیح اولتور.

بیوک سوزلردن

- ۱ - مقدمه مصالحه، نتیجه مصالحه در .
(عرب قوماندانلریندن خالد ابن ولید رضی الله عنہ)
- ۲ - (اوج شی نهدر بیلمز امان - اعدا و دریا و زمان)
۳ - فلاح، فلاحته؛ بلا، بلاهته در .
(وابخصوص بوزمانلرده)
(حضرت علی رضی الله عنہ)
- ۴ - عزت ملک، سطوت ملک؛ آنحق تعذیل مهالک و حراست ممالک سایه سنده در .
- ۵ - عدل و احسان سلطان اک بیوک سبب عمران بلداندر .
(حضرت عمر)
- ۶ - مادل یادشاه، منصور من عند الله ومنظور عین الهدر .
(حضرت عمر)
- ۷ - عفو و عطا ملک باعث اعتلای مالکدر .
(خلفای عباسیه دن هارون الرشید)
- ۸ - آخیار امت اصحاب منت دکل ارباب همترد .
علو لهمة من الايان) حدیث شعییندن مقتبس
- ۹ - قوش جناح طیعته انسان ده شهبال همته اوچار .
(طیارلرک سیرانی بوسوزک برهانیدر)
(طادق ابن زیاد)
- ۱۰ - همی علیل، ندمی جزیل اولانک همی طویل شخصی ده کلیل اولور .
- ۱۱ - قوماندان عادل مطر و ابلدن خیری در .
- ۱۲ - مشورت رعایانک واسطه نجاحی؛ معدلت ده برایانک باسطه جناحیدر .
(ابوبکر الصدیق رضی الله عنہ)

۱۳ — جناب خالق زمرة يشر معالي اموری سور، و آنلری تقدیر ایله برا
اسبابی ده احضار و تیسیر ایدر.

(حضرت علی)

۱۴ — [هر بروزیر، موسی - الا وزیر موسی]

(علی نبینا و عنینه السلام)

(برنجی موسی: ایسا کلمه سندن ام مفعولدر مطروح و مطروح معنالری متضمن دو بورا
بالطبع ایکنچی معنا مقصوددر هر کالی بروزال تعقیب ایدر دیگر ایسته نیلور)

۱۵ — مظلوم و ملهوفه معاونت أحسن عبادت بر امر هیاتندر.

۱۶ — ظلم هرزده و هر کیمده بولنورسه بولونسون؛ نعمی جلب، نعمی سلب ایده

(حضرت علی)

۱۷ — مادوننه ظلم واذی ایدن؛ مافوقتن مطلق قهر و جزا کوریر.

(حضرت علی)

۱۸ — حرب ایچون عسکر قوشده کی قناده بکزر.

(خالد ابن ولید)

۱۹ — اثنای حرب و ضربه اتفاق رأی و تدبیر؛ موقفیت ایچون اکبوبوک تبیشدید

(حضرت معاویه)

۲۰ — قدرت عسکریه، خدعة حربیه ایله دها اعلا، قوه قلمیه ایله ده دو بالا اولو

(بولنردن بر پیشی اساس دیگر ایکیسی ماء الامیازدر)

۲۱ — حیله حربیه، سله ضریبدن اشد و اقوادر.

۲۲ — محاربه ده حیله، اک کارلی بر وسیله در.

۲۳ — اختلاس اودا افتراس اعدادن اشنعدر.

(حرب عمومی بو سوزی حقیقت صرفه صرمه سنه صوقشدر)

۲۴ — جنت، حیفده، جنت سیفده در.

(الجنة تحت ظلال السبوف) حدیث شریفندن مقتبسدر م

۲۵ — جنت ابدياً خيرلى ايشده، خيرده، قطعياً قلحي کسن قلیچده در.

(الحرف الصيف والخريف السيف) أمثال عربندر.

۲۶ — عسکر ایچون اک مکمل واسطه صلاح، اک کوزل بر سلاحدر [بورا
کوزلدن مراد متقوق در]

- ۲۷ - جین ، چین جین کوسترسه بیله مهارب اولنجه مهارب اوله ماز .
 « جاج ظالم »
- ۲۸ - مهارب دن مهارب اک بیویوک مهارب در .
 « حضرت علی »
- ۲۹ - عسکرلر ایچون ایکی نقطه ، ایکی مهم نیکته تلقی او تلیدر :
 جان آلوپ جان ویرمه مکدر اک مهم شرطک بری :
 جان ویروب اصلاحین ویرمه مکدر دیگری .
 ۳۰ - حربده شیت اولان قیتب اولور شدید اولان ده سدید اولور .
 (یو شدت يالکنر حرب اثناسته جائزدر)
 (وحق بیویوک بر تائیزی ده جائزدر .)
- ۳۱ - بلازوم انقسام ، انهزام کتیرر (ناپولیونک منفرداً یملی متعدد حرب
 ایقیلیدر سوزنی آکدیرر)
- ۳۲ - وقتندن اول هجوم وصولت بیویوک هزیمت ؛ تمام صرهسته منتظم رجعت ده
 (خالد ابن ولید)
 برنوع موقیت دو .
- ۳۳ - حسن معامله یه قارشی اسائمه مقابله ؛ اک کوئی بر مجامله ، اک چرکین بر معامله در .
 بحوال ، ودایت اخلاقک صوک دوکسیدر (اتفشمن احسنت الیه) حدیث شریف
 اولوب معنای عالیسی : (ایک ایتدیک آدمک شوندن قوروں) دن عیارتندو .
 ۳۴ - دشمنه اعتماد ، منافی احتیاطدر چونکه آنک خصوصی دفین ، مکیدنی میان در .
 (حضرت عمر الفاروق)
- ۳۵ - نه قدر حقیر وضعیف اولور ایسه اولسون دشمنی تحقیر و تزییف ایمه ملیدر :
 زیرا اوفه حق برقره بلوط هوای نسیمی فی تکشیف ؛ ارضک کولکه سی ده
 لاشی ایکن - قومن قوجه کوئشی اظلام و تکسیف ایده بیلیر .
 (اسرای عربدن موسی بن نصیر)
- بونرکده ایلریسی کله جک —

(21)

(22)

(23)

(24)

(25)

(26)

(27)

(28)

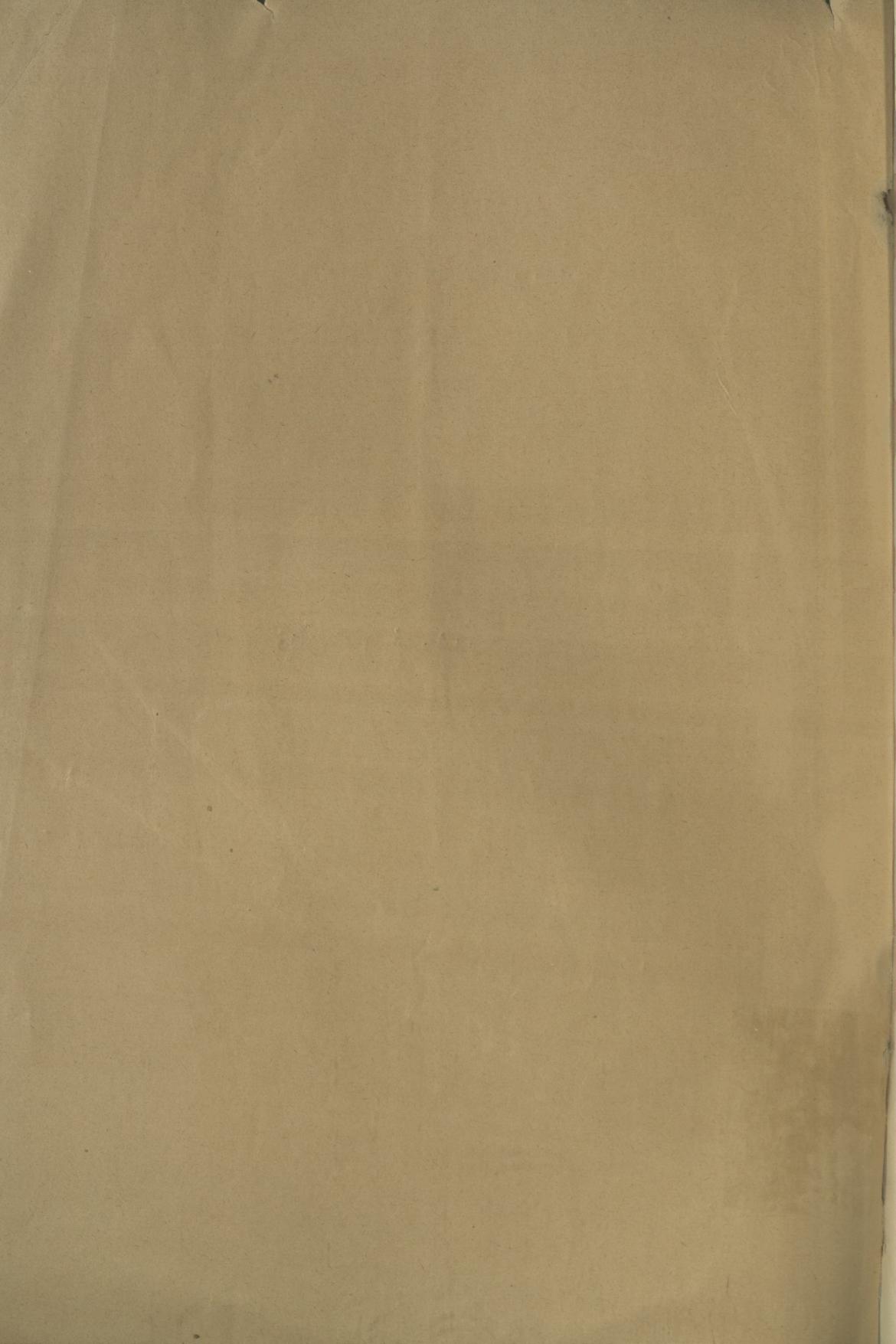
(29)

(30)

(31)

(32)

(33)

فیئاتی ۱۰ غر و شدر